

Simo elaa ya Yesu Klisto eya imolaka Yoane Maphoꝛ ma etatele

O nte ya Masimo maso Maalaa mane, eyaka Yoane yakyεεε na boikye na eyaka Matie, Malako na Luka. Yakokana na maaka bεε nde na simo ya minyoko ma Yesu (Yoane 18-19), na ná ndambo ya maphoꝛ maayoko.

Mokanda nwa Yoane moli na bitee binεεε biɓale:

Yoane 1-12: Imbεε sa Yesu saɓokokakye (kyeka o 2.4)

- Yoane 1.1-18: Maloɓa ma etatele. Yesu ali iloɓa sa ɲwaphongo saabutwa moto; yo ayelela ɓato moo na ɓomɔ
- Yoane 1.19-51: Yesu atati imomola na ɓato ɓε, Yoane Moɓatise, Andele, Petelo, Filipe, na Natanaele
- Yoane 2.1-12.36: Etoma ya Yesu. Yesu avani na ɓato ndengye na ndengye, emba akyela na bilekyesako sambo: Bolonga pha Kana; mwana wa mokonzi, etuku; Yesu azeye ɓato nkoto itano; atambusi o ikolo sa maa; abikye moto owa pholo miyo, akundosi Lazalo
- Yoane 12.37-50: Yesu awεni obokye ɓato ɓale imoanola

Yoane 13-21: Waakoka «Imbεε sa Yesu»

Yoane 13-16: Mateya ma Yesu ma suka

Yoane 17: Ibondesi sa Yesu siinεε

Yoane 18-21: Minyoko na ikundwa sa Yesu. Yesu amiwεninye oka ɓaekosi sambo

Yoane akomaka Simo Elaa «phoꝛ bεε oanole obokye Yesu ali Masiya ɲwana wa ɲwaphongo. Bo bεε oanosi

ḥomḥo, yo amokyela obokye ozwe ḥomḥo phaa ḥobele»
(20.30-31).

Etatele

- ¹ O etatele Iloba abaka,
Iloba abaka oka ḥwaphongo, Iloba abaka ḥwaphongo.
- ² O etatele abaka oka ḥwaphongo.
- ³ Mbolo iso yakyelama nde ne,
ḥo see phe ekpele yḥḥyḥo nde teyakyelama.
- ⁴ Iso yaakyelama ne ili na ḥomḥo, emba ḥomḥo phabaka
moo ḥwa ḥato.
- ⁵ Moo muungyengye onte ya enzombi,
emba enzombi teikiy koka imozimya.
- ⁶ Yabaka moto mḥḥḥḥ, owatomaka ḥwaphongo:
Nkombo ye yabaka Yoane.
- ⁷ Iyo aesi iya ḥa nzoka, pho awole moo, pho ya obokye
ḥato ḥaso ḥaanole pho ye.
- ⁸ Iyo mampenza taikaka ḥa moo, kasi ayakaka ya wo nde
pho ya moo.
- ⁹ Iloba abaka nde ḥwaakolo munyele ḥwaya o mokyisi,
ḥwaangyengyele moto munsḥo.
- ¹⁰ Abaka o mokyisi,
mokyisi ḥwakyelama nde ne,
kasi mokyisi teḥwaika moeḥa.
- ¹¹ Aesi o mokyisi nwe mampenza,
kasi ḥato ḥee teḥaikiy moyamba.
- ¹² Kasi oka ḥaamoyambi, ḥaanosi na nkombo ye, abaphe
ḥokonzi pha ibutwa ḥana ḥa ḥwaphongo.
- ¹³ Bee teḥaika ḥotama na malongo, na ná phowa ya
nzoto, na ná phowa ya moto, kasi na ḥwaphongo.
- ¹⁴ Iloba amibuye moto
ambi ya zala onte ya ḥanga
emba toweni nkyemḥo ye.

Nkyεmɔ mε eli obokye, ηwana nde mɔnɔmɔ, owatonda na ngɔlu na ná phεε yauta na Tata.

¹⁵ Yoane aarwanaka, amba imola phɔ yε yokye: «Kyeka owa wɔkɔ nga obokye: O sima ya nga, kyeye moto mɔnɔmɔ ookondekye, phɔ abaka o boo pha nga.»

¹⁶ Phɔ nde nε owa isɔ, banga basɔ tozwa ngɔlu o ikolo sa ngɔlu.

¹⁷ Bo Mɔbeko ηwambyamaka o maɔkɔ ma Mose, ngɔlu na phεε yaya na Yesu Klisto.

¹⁸ Moto mɔnɔmɔ taikawεnε ηwaphongo; kasi ηwana nde yo mɔnɔmɔ ooli ηwaphongo, yo ooli onte ya Tata, aloteya yo.

Yoane aimosi phɔ ya Yesu

¹⁹ Kyeka munɔkɔ ηwa Yoane imbεε saba yo o Yelusalemε, waamotomela Bayuda banganaga ba ηwaphongo na balewi phɔ ya imotuna motuna obokye: «WE oli nza?» ²⁰ Taika zita, amba wɔ yokye: «Nga sili Klisto.» ²¹ Emba bamba motuna bεkye: «WE oli nza? Oli Eliya?» Amba buya yokye: «Nga sili Eliya». «Oli Moimosi?» Amba buya yokye: «Phe». ²² Emba bamba wɔ nε bεkye: «WE ombi ba nza? Phɔ tokyε imola balotomakyi! Kowɔ bo phɔ ya wε mampenza?» ²³ Amba ya wɔ yokye: «Nali ηwεsi ηwa moto okoarwane o obokye obokye: “Bɔngya nzela ya Nkolo!”» Bo wawɔ moimosi Izaya. ²⁴ Nzuka bato batomaka bεε babaka Bafalisayi. ²⁵ Bamba kula nde motuna bεkye: «Bo tobee Klisto, naa Eliya, naa Moimosi, phɔ ya'ye kobatisa?» ²⁶ Yoane amba babuyisa yokye: «Nga, nabatisa na maa. Onte ya bεε, moto mɔnɔmɔ ali, bεε toomoebe. ²⁷ Kaye o sima ya nga, sikokyi na iyingola simbi ya bikoto bε.» ²⁸ Maphɔɔ masɔ mamana malekanaka o Betani o mokukulu moyɔkɔ ηwa Yaladεnε, waabaka Yoane kabatisa.

Yesu, Ŋwana wa mpate wa Ŋwaphongo

²⁹ Bo yana, aesi ya wεnε Yesu kaye bili yo, amba wɔ yokye: «Kyeka Ŋwana wa mpate wa Ŋwaphongo okomanya masumu ma hato. ³⁰ Eli nde phɔ yε nawɔkɔ oɔokye: “O sima ya nga moto ookoye kandekye, phɔ aɓaka o hoo pha nga.” ³¹ Nga mampenza, simoeɓe, kasi nde phɔ ya imiwεninya sεε oka Isalayεle, yango mεna naesi iyabatisa na maa.» ³² Yoane amba wɔ yokye: «Nawεnεkyε ʔolɔhɔ houte o ikolo ndokolo inkotonwenya, hoesi yakyε tεmε o ikolo sεε. ³³ Emba nga siikaka nweɓa, kasi owantoma ibatisa na maa, eli yo o wa wɔ na nga oɔokye: “Owa mowεnε wε ʔolɔhɔ houte hokye tεmε o ikolo sε, eli yo o wa mobatisa na ʔolɔhɔ ʔosantu.” ³⁴ Emba nga, nambo wεnε, na wɔ ngakye, iyo ali Ŋwana wa Ŋwaphongo.»

Baekosi ha Yesu ha hoo

³⁵ Bo yana, Yoane akulaka ha o elele mε, yo na haekosi hεε haɓale. ³⁶ Waawεnε yo Yesu katambule, amba wɔ yokye: «Kyeka Ŋwana wa mpate wa Ŋwaphongo!» ³⁷ Wamooka haekosi haɓale kawɔ haɓona, hamba hεnga Yesu. ³⁸ Yesu amba ya miekpinya, waawεnε yo oɔokye hamoɓengye, amba wɔ na hεε yokye: «Bεε kolukye'ye?» Hamba buya hεkye: «Labi — kyelukye iwɔ hokye Moteye —, koɓe bi?» ³⁹ Amba wɔɔ na hεε yokye: «Yaka wamowεnε.» Emba hamba ya kyεndε, hamba ya kyε wεnε elele ekye hε yo, emba hamba ya zala nε mokɔlɔ mε. Yaɓaka phεnεphε ngonga ya iko.

⁴⁰ Andele, hwana nyango na Simo Petelo, aɓaka mɔnɔmɔ na haɓale haokaka Yoane na haɓengaka Yesu. ⁴¹ O hoo pha hato hɔɔ, amba kyε zwa hwana nyango Simo, amba wɔ nε yokye: «Toweni Masiya.» — Kyelukye

iwo ðokye Klisto. ⁴² Amba yakyε nε oka Yesu. Wamolem-betela yo, Yesu yokye: «Oli Simo, ηwana wa Yoane, ðamoeβanga Sefasi.» — Kyelukye iwo ðokye «Petelo».

⁴³ Bo yana, Yesu aesi kyεndε o Galileya. Amba yakyε zwa Filipe amba wo nε yokye: «Imbengye!» ⁴⁴ Filipe aβaka moto wa Betesaida, mokyisi ηwa Andele na Petelo. ⁴⁵ Filipe amba yakyε vana na Natanayεε, amba wo nε yokye: «Toweni owakoma ðεε maphoω me o buku pha miβeko ma Mose na ðaimosi: Eli Yesu, ηwana wa Zozefu owa Nazalεε». ⁴⁶ Natanayεε amba wo yokye: «O Nazalεε wakokyi itokolo lowo lolaa?» Filipe amba wo yokye: «Yaka ya kyekye.» ⁴⁷ Yesu amba ya kyeka Natanayεε okoye bili yo, amba wo na ðato ðaabaka nε pho ye yokye: «Kyeka owakolo moto wa Isalayεε ootoli na ðole». ⁴⁸ Natanayεε amba motuna yokye: «Konzεbe bi?» Emba Yesu amba mobuyisa yokye: «Waabα Filipe saboeβangakye, waabα wε o se ya ηwete ηwa fige, naewεnεkyε.» ⁴⁹ Natanayεε amba buya yokye: «Labi, oli ηwana wa ηwaphongo, oli mokonzi ηwa Isalayεε.» ⁵⁰ Yesu amba mobuyisa yokye: «Oanosi nde pho nawo na wε oðokye naewεnεkyε o se ya ηwete ηwa fige. Wamowεnε maphoω maikye malekyi ðonεnε ileka lolo.» ⁵¹ Emba amba kula wo yokye: «Phεε phεε nawo na ðεε, wamowεnε ikolo siingo, emba ðanze ða ηwaphongo ðabaa ðaute o ikolo sa ηwana wa Moto.»

2

Eσελεκο ya ðolongα o Kana

¹ Mokolo ηwa iyato, esελεκο ya ðolongα yaβaka o Kana o manyεε ma Galileya, emba nyango wa Yesu aβaka omo. ² Yesu na ðaekosi ðεε ðabαβangaka na ðεε o esελεκο me. ³ Waunva maleku, nyango wa Yesu amba wo

nE yokye: «Teḁakuli ḁa na malEku.» ⁴ Kasi Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Mama, nga na wE lowo iye? Imbele sa nga naino tesikokyi.» ⁵ Nyango amba ya wo na ḁato ḁaetoma yokye: «Kyela iso yaamoewole yo.»

⁶ Mambongo motoba, maakyela ḁEE na maḁanga, maabaka Bayuda ḁakyelele pho ya imikunyola ḁoo okowoo mibeko ma ḁE, maḁaka wamoo. Mbongo yoooyo kyenyoḁo ḁalitele ḁwambi naa iko.* ⁷ Yesu amba ya wo na ḁato ḁaetoma yokye: «Tonza mambongo mana na maa». Emba ḁamba matonza nooo o munoko. ⁸ Yesu amba ya wo na ḁEE yokye: «Uḁwarḁwa eye, toka ndambo ya maa mE, okyE maphE mokolo wa eseleko.» Bamba yakyE mophE mango. ⁹ Emba waamameka yo, maa mabutoo malEku. Taikaka eḁa biute mango, yaebaka nde ḁatokaka mana maa. Boḁele mokolo eseleko amba wo na molongyi ¹⁰ yokye: «Moto munsoo kataakaba malEku swaswa phanza, ḁo ḁato ḁaḁangyi ḁEE ḁalangyi, ḁaambe ya ambya malEku ma mpiko. Kasi wE, obombi malEku ma swaswa tee nooo uḁwarḁwa eye!»

¹¹ Mena eli etatele sa bilekyesako ḁa Yesu o Kana o manyete ma Galileya. Ateyaka nkyemo yE, emba ḁaekosi ḁEE ḁamba moanolela. ¹² Sima ya yango, amba ya kyende o Kapalanauma, yo na nyango, na ḁanaa nyango nana ḁaekosi ḁE. Kasi ḁakelaka ooo nde ḁanaa nkolo.

Yesu o Tempelo

¹³ Eyenga ya Ilekana ya Bayuda yakomaka phenephe emba Yesu amba yakyende o Yelusaleme. ¹⁴ Amba yakyE zwa o Tempelo ḁaungye ḁa mangombe, ḁa mampate na mankoto nwinya na ḁaendinye ḁa ḁaphalanga ḁazasi ooo. ¹⁵ Ndokolo, kambe ya kyela phimbo ya simbi, amba ḁauwinya ḁEE ḁaso o Tempelo, eḁe mampate na

* 2:6 2.6 Litele: Ekyelele ya damuzani (ndangyi ya ba litele ikoo).

mangombε. Amba nyangola baphalanga ba baendinye, amba bungutinya bamesa ba bε. ¹⁶ Amba ya wɔ na baungye ba mankoto ηwenya yokye: «Manya iso miina wawa emba sabuya ingambi sa Tata ingambi sa mum-bongu.» ¹⁷ Baekosi bεε bamba umunya obokye bakoma obokye: «Phowa ya ingambi sa wε yamumboma.» ¹⁸ Kasi Bayuda bamba ya wɔ nε bεkye: «Iyaa ye saaloteya wε, bokokyele wε babona?» ¹⁹ Yesu amba babuyisa yokye: «Uwola Tempelo eye emba nga namoetonga na nkɔlɔ iyato.» ²⁰ Emba Bayuda bamba wɔ nε bεkye: «Tempelo eye ekyesi mambula mako mane mbuka motoba ma ietonga. Emba iwε, wamokoka ikula etonga na nkɔlɔ iyato?»

²¹ Kasi yo awɔkɔ nde na nzoto ye ili Tempelo. ²² Yango mεna, waakundwa Yesu onte ya bawe, baekosi bamba ya umunya obokye awɔkɔ babona, emba bamba anolela buku pha ηwaphongo na maphɔɔ maawɔkɔ yo.

Ianola site sikokyi

²³ Waataa baa Yesu o Yelusaleme, imbεε sa esεleko ya ilekana, bato baikye baanola nkombo ye wa wεnε bεε bilekyesako ba ba yo kakyele. ²⁴ Kasi Yesu, yo, taikaka baanolela phɔ abaebaka bεε basɔ, ²⁵ emba taikaka sengyela obokye bamoimole maphɔɔ maakyekyi moto, phɔ yo mampenza aεbaka iili o ndondo ya moto.

3

Isolo sa Yesu na Nikodεmε

¹ Yabaka onte ya Bafalisayi moto mɔnɔmɔ na nkombo Nikodεmε, mɔnɔmɔ na bankumu ba Bayuda. ² Waa mokɔlɔ, amba ya kyεndε oka Yesu, amba wɔ nε yokye: «Labi, banga toebe obokye oli moteye owatoma ηwaphongo. Phɔ na moto takokyi ikyela bilekyesako bikyele wε bo ηwaphongo tali nε.» ³ Yesu amba mobuyisa

yokye: «Naewɔɛ nde phɛɛ phɛɛ ngakye: ʼBo moto takuli ʼbotama mbala eya ifɔale, takokyi iwɛnɛ ʼBokonzi pha ʼɔwaphongo.» ⁴ Nikodɛmɛ amba wɔ nɛ yokye: «ʼBo moto aunva koma phomba, amokula ʼbotama ndengye'ye? Akokyi ikula nyɔɔɔ o ibu sa nyango emba ambe ʼbotama?» ⁵ Yesu amba mobuyisa yokye: «Nawɔ na wɛ nde phɛɛ phɛɛ ngakye: ʼBo moto taʼbotami na maa na ná Bolɔɔɔ, takokyi inyɔɔɔ o ʼBokonzi pha ʼɔwaphongo. ⁶ Oo ʼbotami na ʼbomoto, ali moto, oo ʼbotami na ʼBolɔɔɔ ali ʼbolɔɔɔ. ⁷ Sakamwa ʼbo nawɔkyi na wɛ oʼbokye: “Osengyesi ifɔtama o ikolo.” ⁸ Ewɛɛɛ kyekyɛndɛ mbale ezingyi yango, emba koeyokye, kasi toɛɛ biute yango na bikyɛ yango. Eli nde ʼbomɔ phɔ ya moto oo ʼbotami na ʼBolɔɔɔ.» ⁹ ʼBoɛɛɛ Nikodɛmɛ amba ya wɔ nɛ yokye: «Lowɔ mɛ laamba kyelama ndengye'ye?» ¹⁰ Yesu amba mobuyisa yokye: «Iwɛ oli moteye o Isalayɛɛ, emba toombe eɛa maphɔɔ mama? ¹¹ Naewɔɛ nde phɛɛ phɛɛ: Towɔ maphɔɔ maɛɛɛ ʼɛanga, toimole maphɔɔ maawɛnɛ ʼɛanga, emba ʼɛɛ toanole ikyimole ʼɛanga. ¹² ʼBo toanole wa ewɔɛ nga maphɔɔ ma mokyisi, wamba anola ndengye'ye ʼbo naewsɔsi maphɔɔ ma ikolo? ¹³ Phɔ moto nɔnɔ mɔnɔmɔ taika baa o ikolo ʼbo teeɛ nde ʼɔwana wa Moto owauta o ikolo. ¹⁴ Nde ʼbo watombaka Mose nzɔɔ o bokye, esengyesi oʼbokye ʼɔwana wa Moto atombame ¹⁵ phɔ moto munsɔ okoanole, azwe na nzela yɛ ʼbomɔɔ pha ʼboɛɛɛ.

¹⁶ Phɔ ʼɔwaphongo azinga mokyisi na ʼboikye, yango mɛna ambya ʼɔwana wɛ, nde yo mɔnɔmɔ, phɔ ya oʼbokye moto munsɔ okoanole ʼɔwana mɛ, yo sa waa, kasi azwe ʼbomɔɔ pha ʼboɛɛɛ. ¹⁷ Phɔ ʼɔwaphongo taika toma ʼɔwana wɛ o mokyisi phɔ ya iya sambisa mokyisi, kasi phɔ ya oʼbokye mokyisi mobikye phɔ yɛ. ¹⁸ Moto okomoanole, taikyɛ sambisama. Moto otoanole,

ambosambisama, pho takyi anola nkombo ya Ifwana nde mɔnɔmɔ wa Ifwaphongo. ¹⁹ Emba isambisa me sango sisi: Moo moesi o mokyisi, kasi bato bazingyi enzombi o elele ya moo pho bitoma ba bɛɛ babaka bibe. ²⁰ Pho moto munsɔ okokyele maphɔɔ maabe kaine moo, emba tatokolo o moo, pho bitoma bɛɛ sawenene. ²¹ Moto ookokyele maphɔɔ malaa katokolo o moo pho bitoma bɛɛ biwenene, bitoma me bakyelama onte ya Ifwaphongo.»

Yoane na Yesu

²² Sima me, Yesu na baekosi bɛɛ baesi ya kyende o Yuda. Akyelaka na bɛɛ omɔ banaa nkolo, abaka kabatisa. ²³ Yoane ne, abaka kabatisa o Ainona, phenerphe na Salima ooli maa maikye. Bato babaka bayabatisama. ²⁴ Pho Yoane naino tebatataka munyɔse o boloko.

²⁵ Baekosi ba Yoane bamba ya ika ziko bɛɛ na Moyuda mɔnɔmɔ pho ya lowo la imikunyola bowo mibeko ma be. ²⁶ Bamba ya kyende oka Yoane, bamba ya kye wo ne bekye: «Labi, moto owabaka na we o mokukulu moyoko ifwa Yaladene, owa woko we pho ye, kyeka ne abuto ibatisa emba bato baso babuto bakyende nde oka ye!» ²⁷ Yoane amba babuyisa yokye: «Moto takoyi imiphe ekpele koleka eya mophe bɛɛ o ikolo. ²⁸ Bɛɛ mampenza oli manzoka ma nga obokye nawoko ngakye: “Nga sili Masiya, kasi nali moto owa toma bɛɛ o boo phe.” ²⁹ Moto oli na ifwanjwasi ali moloo. Kasi ekamba ya moloo, ootemi wamo, kamokye emba ifwesi ifwa moloo momophe nkyisa. Nde boli nkyisa ya nga nzikye. ³⁰ Esengyesi obokye ngambo ye ebaa, emba eyaaka nga eute.»

Okoute o ikolo

³¹ «Okoute o ikolo ali o ikolo sa iso. Oouti o mokyisi ali wa mokyisi emba kawo ya mokyisi. Okoute o ikolo ³² kaimole yaa wene yo na yaa oka yo, emba na moto taanole ikyimole yo. ³³ Moto okoanole ikyimole yo, kaanole obokye ηwaphongo ali phele. ³⁴ Pho owatoma ηwaphongo kawo maloba ma ηwaphongo, ooko mophe Bolobo bote boli na ndelo. ³⁵ Tata kazingye ηwana emba iso aiyambya o maboko me. ³⁶ Moto okoanole ηwana ali na bombo pha bobele; moto otokumole ηwana etawene boboko, kasi yoko ya ηwaphongo eli mi yo.»

4

Yesu na ηwanjwasi mosamaliya

¹ Waeba Yesu obokye Bafalisayi baoka obokye yo kazwe baekosi baikye kambe na batisa bato baikye koleka Yoane, ² — o bosembo, Yesu yo mampenza taikaka baa kabatisa, kasi ya batisaka nde baekosi bée — ³ amba ya mana o Yuda aesi ya butwa o Galileya. ⁴ Pho ya ibutwa omo, asengyelaka ikatisa Samaliya.

⁵ Amba ya koma o mokyisi monomo ηwa Samaliya moobangye bée Sukala, phenephe na manyete maphkye Yakobo ηwana we Zozefu, ⁶ elele me eyabaka iziba sa Yakobo. Na bophembekye pha itambula, Yesu aesi ya kye zala imbale ya mungombe ηwa iziba. Yabaka phenephe na bunya i moto.

⁷ Ikyeka bobo, ηwanjwasi monomo wa Samaliya aesi ya toka maa. Yesu amba ya wo ne yokye: «Impe maa ma inywa.» ⁸ Baekosi bée bakyekye o omokyisi munene pho ya ikye omba ntoma ya iza. ⁹ Kasi ηwanjwasi me, Mosamaliya mona, amba ya wo na Yesu yokye: «Lotati bo? Iwe, Moyuda, konzongye nga ηwanjwasi mosamliya maa ma inywa!» Pho Bayuda tebaa benele iyangana

ekpele yɔnɔyɔ na Basamaliya. ¹⁰ Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Bo oebakyi ikaɔo sa Ŋwaphongo na okoewɔle obokye: Impɛ maa ma inywa, ebakyi nde wɛ moto wa imoonga, emba yo nde aephɛkyi maa ma ɔomɔɔ.» ¹¹ Ŋwarɔwasi amba wɔ nɛ yokye: «Nkolo, toli nana tubu, na iziɔa sili sizindo, mana maa ma ɔomɔɔ mɛ wamazwa bi? ¹² Iwɛ olekyi angɔ wa ɔanga Yakɔɔo owa loikyela iziɔa sisi, saa ikaka nywa yo maa, ebe na ɔana ɔɛɛ, ebe na manyama mɛ?»

Maa ma ɔomɔɔ

¹³ Yesu amba mobuyisa yokye: «Moto munsɔ okonywe maa mama, amokula oka phowa ya maa. ¹⁴ Kasi moto owa munywa maa maamophɛ nga, etakule oka phowa ya maa. Phɔ maa maamophɛ nga ma mobutwa ndokolo elele ekye tɔkɔlɔ maa onte ye nɔnɔ o ɔomɔɔ pha ɔɔɛɛɛ.» ¹⁵ Ŋwarɔwasi amba ya wɔ nɛ yokye: «Nkolo, impɛ maa mɛ phɔ nga sakula oka phowa ya maa ma inywa, nga sambaka kula naya wawa phɔ ya iyatoka maa.»

¹⁶ Yesu amba ya wɔ nɛ yokye: «Kyɛ ɔanga moloo nya wɛ emba ɔɛɛ ɔasɔ oye wawa.» ¹⁷ Ŋwarɔwasi amba mobuyisa yokye: «Nga sili na moloo.» ¹⁸ Yesu amba wɔ nɛ yokye: «Kowɔ na ɔolaa obokye: Sili na moloo, waunva zala na ɔalo ɔatano, emba lele oli na wɛ unɔarɔwa eye tali molo wa wɛ. Na ɔomɔ, owɔ phɛɛ.» ¹⁹ Emba Ŋwarɔwasi amba wɔ nɛ yokye: «Nkolo, nawɛnɛ obokye oli moimosi. ²⁰ Baango ɔa ɔanga ɔasambelaka Ŋwaphongo o ngomba eye. Emba ɔɛɛ kowɔ obokye elele ya isambela Ŋwaphongo eli nde o Yelusaleɛmɛ.» ²¹ Yesu amba wɔ nɛ yokye: «Mama, inzanole, imbɛɛ samoya, etɛɔakule sambela Tata na o ngomba eye, na o Yelusaleɛmɛ. ²² Kosambeletiyebe ɔɛɛ, kasi ɔanga tosambeletiyebe ɔanga phɔ lobiko loute na

Bayuda. ²³ Kasi imbēle saamoya, sango sisi, saamosambela baakolo basambesi ba Tata, na molimo na ná phēle. Phō mēna eli basambesi baalukye Tata. ²⁴ Ŋwaphongo ali molimo. Yango mēna bato baamosambe, basengyesi imosambela na molimo na ná phēle.» ²⁵ Ŋwanwasi amba ya wō nē yokye: «Naēbe obokye Masiya mōnōmō asengyesi iya, okobangye bēē Klisto. Waamoya yo, aloimola maphō masō.» ²⁶ Yesu amba wō nē yokye: «Masiya mē, eli nga okoewōle oyo.»

²⁷ Imbēle mē baekosi baesi ya koma. Bakamwaka na iwēnē obokye Yesu kasolole na ŋwanwasi. Kasi na moto taika motuna obokye: «Kolukye'ye?» Na obokye: «Phō ya'ye kosolole nē?» ²⁸ Bobēle, ŋwanwasi mōna aikyi ika uuku yē, aesi ya kyē imola bato o lombo obokye: ²⁹ «Yaka yakye kyeka moto mōnōmō onvōsi maphō masō maakyela nga. Etebe nde yo Klisto?» ³⁰ Bato baesi ya tōkōlō o mokyisi, bamba yakye ooli yo.

Ntina ya etoma ya Yesu

³¹ Imbēle mē, baekosi babaka bamokandindisa bēkye: «Labi, taa za.» ³² Kasi yo amba ya wō na bēē yokye: «Nali na ntoma ya iza ite iēbe bēē.» ³³ Baekosi bamba butwa iwōnō onte ya bēē bēkye: «Bobō moto mōnōmō animophē ntoma ya iza nde iye?» ³⁴ Yesu amba ya wō na bēē yokye: «Ntoma ya nga, eli ikyela bookozingye owantoma na ikokya etoma yē. ³⁵ Bēē mampenza towō obokye: “Iikasi makombe mane emba imbēle sa inōkō mbuma sikokye.” Kasi nga nawō na bēē ngakye: Tomba miyo okyēkye, mbuma ili o manzabi iosi ikokyi phō ya inōkō! ³⁶ Munōkyi ambo zwa iphuti sē, kambe na bōkya mbuma phō ya bōmō phā bobēle. Na bōmō, moto okophikye na okonōkō bakumbe elele yōnōyō. ³⁷ Phō i lowō lolo ete eye eli nde phēle: “Mōnōmō kaphikye,

omoyoko kanoko.” ³⁸ Naetomaka ikye noko yaate yaikaka kumela bɛɛ. Baayoko bakuma, emba bɛɛ oesi ya zwa bolaa mi yaakumelaka bebi na boikye.»

³⁹ Basamaliya baikye ba mokyisi munene baanolaka Yesu pho maloba ma nwanwasi mawoko yo obokye: «Anvosi maphoo maso maakyela nga.» ⁴⁰ Na wakoma bɛɛ phenerphe ne, Basamaliya baongaka ne obokye ata baa na be. Emba amba kyela na bɛɛ nkolo ibale. ⁴¹ Bato basuu baikye bakulaka anola Yesu pho ya maphoo maawoko yo. ⁴² Emba bamba ya wo na nwanwasi mona, bekye: «Teli obokye tomoanosi nde pho ya maphoo maloimolakyi we, kasi na banga mampenza tomoogyi, emba toebi obokye ali phere Mobikye wa mokyisi.»

Yesu abikye nwanwa wa mokonzi monomomwa wa baloo

⁴³ Sima ya nkolo ibale, Yesu amba ya mana o bilele me, amba ya butwa o Galileya. ⁴⁴ Pho yo mampenza aanolaka obokye moimosi tazwe ngambo o mokyisi mwe mampenza. ⁴⁵ Kasi wakoma yo o Galileya, bato ba Galileya bamoyambaka na bolaa. Bakyendekye o Yelusaleme pho ya eseleko, na bɛɛ me, bawenekye iso yakyelaka Yesu.

⁴⁶ Yesu amba ya butwa o Kana, o manyete ma Galileya, owa bongolaka yo maa maleku. Mokonzi monomomwa wa baloo abaka na nwanwa wa lele na bolosi o Kapalanauma. ⁴⁷ Waaoka yo obokye Yesu auti o Yuda, akomi o Galileya, amba yakyende zwana ne, amba ya onga ne obokye bakyende pho akye bikya nwanwa we wa lele oli nde mowe. ⁴⁸ Yesu amba wo ne yokye: «Bo bɛɛ toweni mayaa na bilekyesako bɛɛ otoanole!» ⁴⁹ Mokonzi wa baloo amba wo ne yokye: «Nkolo, yake naino nwanwa wa nga sabowakye!» ⁵⁰ Yesu amba wo ne yokye: «Kyende, nwanwa wa we ali na bomoo.» Moto mona amba ya anola

maloba maa mowosi Yesu, nono wa butwa yo. ⁵¹ Waba yo kabutwe, bato bée baetoma bamba ya mofenga, bamba ya wo bēkye: «Ŋwana wa we wa lele ali na bomoo!» ⁵² Amba ya batuna imbēle ye sibutwakyi ŋwana na bolaa emba bamba mobuyisa bēkye: «Yabaka yana, o ngonga ya sambo wa mana mowewe o nzoto ye.» ⁵³ Ango wa ŋwana awenēkye obokye yabaka nde o sina imbēle saawoko Yesu nē obokye: «Ŋwana wa we wa lele ali na bomoo.» Mina wa mo, yo na bonkpe phe bosoo baesi ya anola. ⁵⁴ Mena yabaka elekyesako eya ibale eyakyelaka Yesu o Galileya, wauta yo o Yuda.

5

Yesu abikye moto owanyifa makolo o Yelusaleme

¹ Sima ya maphoo mamana, waa imbēle sa eseleko ya Bayuda, Yesu amba ya kyende o Yelusaleme. ² Nzuka o Yelusaleme, phēnephē na moziho mootangye ŋwa bampate, wali mbondo yonyo ekyebangye bée na munoko ŋwa ba Ebele Betezata. Mokanda monomo ŋwa milaku mitano ŋwabaka wamo, ³ o milaku me, bato ba malosi baikye babaka bamilangye omo, bato baapholo miyo, baakpekusa, baanyifa binango. [Babaka baziya obokye maa maphukubane, ⁴ pho anzelu wa Nkolo abaka kaute o mbondo imbēle siiyoko pho ya iphukubinya maa. Moto wa bolosi owa kyekye mikumbya o maa me phanza waaphukubane mango, abikaka na bolosi phe, nabo bolosi me phabaka ndengye'ye.] ⁵ Moto monomo owanyifa enango mambula mako maato mbuka ŋwambi abaka omo. ⁶ Waamowene Yesu alangyi, na waeba yo obokye akokyi na elēme mena, amba wo nē yokye: «Oli na phowa ya ibika?» ⁷ Mookaa amba mobuyisa yokye:

«Nkolo, sili na moto wa inkumbya o mbondo imbēle si-phukubane maa. Imbēle siikusuḅane nga oḅokye nakye mikumbya o maa, moto mosuu kaingyele angwa o ḅoo pha nga.» ⁸ Yesu amba ya wɔ nε yokye: «Langwa, kpa itɔkɔ sa wε, tambula.» ⁹ Mina wamɔ, moto mε abikiyi. Aesi yakpa itɔkɔ sε, abuto itambula.

Nzuka mokɔlɔ mε yaḅaka mokɔlɔ ḡwa saḅata. ¹⁰ Phɔ ya ḅomɔ, Bayuda ḅamba ya wɔ na moto obikiyi ḅekye: «Eli mokɔlɔ ḡwa saḅata, tosenyesi iphila itɔkɔ sa wε.» ¹¹ Kasi amba ḅabuyisa yokye: «Moto oombikye, eli nde yo moto owɔ na nga oḅokye: “Kpa itɔkɔ sa wε otambule.”» ¹² Bamba motuna ḅekye: «Moto mε nza owɔ na wε oḅokye: “Kpa itɔkɔ sa wε otabule?”» ¹³ Kasi moto owabikyaka ḅéε taikaka eḅa nza oomobikye, phɔ Yesu amanaka waali moluku ḡwa ḅato ḅaabaka wamɔ.

¹⁴ Sima, Yesu amba kula kyε mozwa o Tempelo, amba wɔ nε yokye: «Wε mɔna obikiyi, sakula kyela masumu phɔ lowɔ losuu lolobi ḅoḅe saeyelela» ¹⁵ Bḅeḅe, moto mε amba kyεndε imola Bayuda oḅokye ebakiyi Yesu moto oomobikye. ¹⁶ Tata wamɔ, Bayuda bamba ya okyela Yesu yɔɔ, phɔ akyelaka ḅaḅona mokɔlɔ ḡwa saḅata. ¹⁷ Kasi Yesu amba ya ḅabuyisa yokye: «Tata, nɔnɔ uḡwanḡwa eye ali o ikyela etoma; na nga nde ḅomɔ nali o ikyela etoma.»

¹⁸ Tata wamɔ, Bayuda ḅakulaka luka na ḅoikye manzela ma imoḅoma, teli nde phɔ taikaka kumola mokɔlɔ ḡwa saḅata, kasi na phɔ aḅaka kaḅangye ḡwaphongo oḅokye ali Ango, kambe na kula mimekyinya na ḡwaphongo.

Bokonzi pha ḡwana wa ḡwaphongo

¹⁹ Yesu amba kula ya kpa maloḅa amba ḅawɔle yokye: «Nawɔ na ḅéε nde phεε phεε, ḡwana takokyi ikyela

lowo na ndengye'ye yo mampenza, kasi nde ikyi wene yo Ango kakele: Pho iiky kyele Tata, ŋwana kaikyele nde bomo. ²⁰ Eli obokye Tata kazingye ŋwana emba kamoteya iso iiky kyele yo. Amoteya bitoma bikuli leka bonene, na obokye hēe obe kokamwe nde bokamo. ²¹ Pho booko akole Tata bawe kakule babuya na bomoo, ŋwana ne kabikya nzaa oozingyi yo. ²² Tata taasambisa moto, ambya isambisa sisoo oka ŋwana, ²³ obokye hato baso bakumole ŋwana ho okokumole hēe Tata. Moto ootokumole ŋwana, taakumole na Ango owa motoma.

²⁴ Nawo na hēe nde phele phele, moto okookye maloba ma nga, kambe na anolela owantoma, ali na bomoo pha bobele. Yo etasambe, kasi yo amokundwa onte ya bawe, amozwa bomoo. ²⁵ Nawo na hēe phele phele, imbele siye — emba uŋwara eye imbele me sili wawa — bawe bamooka ŋwesi ŋwa ŋwana wa ŋwaphongo emba hato bamooka ŋwesi me, bamoba na bomoo. ²⁶ Pho, booli Tata na bomoo yo mampenza, nde bomoo apha ŋwana obokye ahe na bomoo me yo mampenza. ²⁷ Amophe bokonzi pha isambisa pho ali ŋwana wa Moto. ²⁸ Maphoo maso mama mango saekamwisa! Imbele siye, baso baakyelaka bolaa bamokundwa pho ya ²⁹ emba baso baakyelaka bohe, bamokundwa pho ya isambisama.»

Maphoo maweninya bokonzi pha Yesu

³⁰ Nga, sikokyi ikyela lowo na ndengye ya nga mampenza: Natene bolombe nde na noko yookyi nga, emba bolombe pha nga boli pha bosembo pho siilukye ikyela boozingyi nga, kasi boozingyi owantoma.

³¹ «Bo namiwole pho ya nga mampenza, bowokye pha nga nde tebohe phaa phele. ³² Eli nde mosuu okwo pho

ya nga, emba naefbe ofoye iwɔ siiwɔ yo phɔ ya nga sili sa phele. ³³ BEE, watomaka bato oka Yoane Mofatise. Aewɔle maphɔɔ ma phele. ³⁴ Ka nga, sisengyesi na moto obokye awɔ phɔ ya nga. Nawɔ babona phɔ ya bee, obokye obikye. ³⁵ Yoane abaka tala ekyelosa bee emba kyelole: Kasi bee wazingaka ikumba nde phɔ ya hwana imbelle na saa ya tala me.

³⁶ Kasi nga, nali na maphɔɔ ma iwɔle maalekyi maaka Yoane na bonene: Eli bitoma biantoma Tata obokye nabikyele. Nabikyele, emba eli bee biiwɔ phɔ ya nga obokye Tata antoma. ³⁷ Tata owantoma awɔ na yo mampenza phɔ ya nga. Kasi toika oka hwesi nwe na mbala, naa iwene boo phe. ³⁸ Emba iloɔa se tesili onte ya bee, phɔ bee toanolele owatoma yo.

³⁹ Bee koekole Buku pha hwaphongo phɔ koununya obokye wamozwa omɔ bomɔɔ pha bobele. Kasi eli nde phango boowɔ phɔ ya nga. ⁴⁰ Emba toozingye iya oka nga phɔ ya iya zwa bomɔɔ pha bobele.

⁴¹ Nkyemɔ, siika izwa na bato. ⁴² Kasi naeyebe, bee toli na lozingo la hwaphongo onte ya bee. ⁴³ Inga, naesi o nkombo ya Tata, emba bee toikiyi benela inzamba. Ka bo moto mosuu aesi na nkombo ye mampenza, yo mɔɔna bee wamoyamba! ⁴⁴ Bee nde ombi anola ndengye'ye, bee hazwe nkyemɔ ya bee onte ya bee na bee. Bee bate balukye nkyemɔ ikyiute na hwaphongo yo mampenza?

⁴⁵ Saumunya obokye yamoba nga owamokye esongyela oka Tata. Mosongyesi wa bee, eli Mose okolemele bee. ⁴⁶ Phɔ bokoaolele Mose, nde onzanolelakyi me, phɔ akomaka nde phɔ ya nga. ⁴⁷ Bo toanole yaakoma yo, wamba anola iikiy wɔ nga ndengye'ye?»

6

Yesu azeye ḡampele nkoto itano

¹ Sima mE, Yesu amba yakatisa o mokukulu mooyōkō ḡwa ebale eenEne ya Galileya, ekyeḡangye na ḡEe Tiberias. ² Moluku ḡwa ḡato ḡwabaka momoḡengye phō ḡato ḡawenekye bilekyesako biaḡbaka yo kakyele oka ḡato ḡaa malōsi. ³ Yango mEne Yesu amba ya ḡaa o ikolo sa ngomba akye zala omō yo na ḡaekosi ḡEe. ⁴ Yaḡbaka ḡwana o ḡoo pha esELEkō ya ḡayuda eya ilekana. ⁵ Nzuka watomba Yesu miyo o ikolo ḡoḡo, amba ya wene moluku ḡwa ḡato moye oli yo. Amba ya wō na Filipe yokye: «Tomoomba mapa phō ya oḡokye ḡato ḡaba ḡaze bi?» ⁶ Wa wō yo ḡaḡona, amumekaka. Phō yo aeḡbaka lowō laamokyela yo. ⁷ Filipe amba ya mobuyisa yokye: «Na ḡo toombi mapa ma ḡaphalanga ḡaakokyi na iphuti sa nkōlō mikama miḡale, etemaakokye oḡokye moto na moto azwe nōnō ḡwana etee.» ⁸ Mōnōmō na ḡaekosi ḡE, okoḡangye ḡEe Andele, ḡwana nyango na Simo Petelo, amba ya wō ne yokye: ⁹ «Munzenga mōnōmō wawa, ali na mapa matano na swe iḡale. Kasi ina yango miina yamokyela ekpele'ye phō ya ḡoikye pha ḡato ḡoḡo?» ¹⁰ Yesu yokye: «Oḡazasa o se.» Elele mE yaḡbaka na nkata nzikye. ḡoḡele, ḡamba ya zala. ḡaḡbaka pheneḡphe ḡampele nkoto itano. ¹¹ Emba Yesu amba ya kpa mapa, aḡhe ḡwaphongo mELEsi emba amba ya makabela ḡato ḡasō ḡaabaka wamō. Amba kula kyela nde ḡomō na swe. AḡaphEkye nde na phowa ya moto na moto. ¹² Waaoka ḡEe ntoma, Yesu amba ya wō na ḡaekosi ḡEe yokye: «Angyinya bitee bisō biikasi, phō ekpele yōnōyō sabunga.» ¹³ ḡamba ya bianginya, ḡamba tonza ḡbanyanzima iko mbuka ḡaḡale na bitee ḡa mapa maazaka ḡE. ¹⁴ Waawene ḡato elekyesako eyauta yo ikyela, ḡEkye:

«Oyo ali owaakolo moimosi, oosengyesi iya o mokyisi.»
¹⁵ Kasi Yesu waeḅaka yo oḅokye ḅakokyi iya mokpa na ḅokusi pho ya imobuya mokonzi, amba kula mana wamḅ, yo mampenza amba ḅaa o ngomba.

Yesu atambusi o ikolo sa maa

¹⁶ Wakoma nkḅḅḅ, ḅaekosi ḅḂḂ ḅamba yauta nḅḅ o ebale enḂḂ. ¹⁷ Bamba ya ḅaa o vato ḅḅḅḅḅ baamba ya kyḂ o Kapalanauma, o mokukulu moyḅḅ. MḂna bunya ḅombo inda, emba Yesu naino sataa ḅaḅenga. ¹⁸ EwḂḂḂ enḂḂḂ yeesi ya kyela, eḅale ebuto iphukuḅana. ¹⁹ Balukaka phḂḂḂ na ḅakyilometḂḂ ḅatano naa motoḅa, waa wḂḂ ḅḂḂ Yesu katambule o ikolo sa maa, kambe koma phḂḂḂ na vato. Emba ḅḂḂ ḅailaka, ²⁰ kasi Yesu amba wḅ na ḅḂḂ yokye: «ḂḂḂ saila, eli nde ngal!» ²¹ Bazingaka imokpesa o vato, kasi sa kḅḅ, vato ḅokye sḂḂ o elele eyakyḂkyḂ ḅḂ.

Yesu ali mapa ma ḅomḅḅ

²² Bo yana, moluku ḅwa ḅato ḅwa ikalaka o mokukulu moyḅḅ, ḅwamba yaḅa oḅokye yaḅaka wamḅ nde vato ḅḅḅḅḅ, na oḅokye Yesu taikaka kyḂ na ḅaekosi ḅḂḂ elele yḅḅḅ, ḅḂḂ ḅakyḂkyḂ ḅḂḂ mampeza. ²³ Kasi mato maayḅḅ maautaka o Tiberias makomaka phḂḂḂ na elele eya zaka ḅḂḂ mapa sima ya Nkolo iphḂ mḂḂḂ. ²⁴ Waaḅa moluku ḅwa ḅato oḅokye eḅḂ Yesu, eḅḂ ḅaekosi ḅḂḂ teḅakuli ḅaa wamḅ, ḅato ḅamba ya kpela o mato emba ḅamba yakyḂḂḂ o Kapalanauma, ikye miluka Yesu. ²⁵ Emba wamozwa ḅḂḂ o mopha moyḅḅ ḅwa eḅale enḂḂḂ, ḅamba wḅ nḂ ḅḂkye: «Labi, okomi wawa imbḂḂ iye?» ²⁶ Yesu amba ḅabuyisa yokye: «NaewḅḂ nde phḂḂ phḂḂ ngakye: Toondukye phḅ ya oḅokye wawḂḂḂ bilekyesako, kasi phḅ wazaka mapa wambaka na maoka. ²⁷ Osengyesi imiambya o etoma phḅ

ya izwa ntoma ite iunve, yamoephE Ḥwana wa Moto, kasi pho ya ntoma ikyiwotwotw phe. Pho eli Tata, yo ooli Ḥwaphongo, owa mophe bokonzi.» ²⁸ Bwbele bamba ya wo ne bekye: «Tosengyesi ikyela boo pho ya ikyela bitoma biizingye Ḥwaphongo obokye tobikyele?» ²⁹ Yesu amba babuyisa yokye: «Etoma ya Ḥwaphongo eli nde ianolela owatoma yo.» ³⁰ Bamba ya mobuyisa bekye: «Kasi we, elekyesako iye eyamokyela we pho toewene emba tombe eanolela? Etoma ya we iye? ³¹ O obokye, baango ba banga bazaka mana, nde bo wakoma beE obokye: «AbaphEkye ya iza, mapa maute o ikolo.» ³² Kasi Yesu amba wo na beE yokye: «Naewole nde phele phele, teli Mose owaephEkye mapa ma ikolo, kasi eli nde Tata okoephE maakolo mapa ma ikolo. ³³ Pho mapa ma Ḥwaphongo, eli nde yo okoute o ikolo na okoambya bomwo o mokyisi.»

³⁴ Emba bamba ya wo ne bekye: «Nkolo, olophEkye nkolo iso mapa me.» ³⁵ Yesu amba ya wo na beE yokye: «Eli nde nga oli ipa sa bomwo, moto okoye oka nga etakule oka nzala. Moto okonzanole etaokye phowa ya maa. ³⁶ Kasi naambo wo ngakye: BeE oweni emba toanole. ³⁷ Bato baso baampE Tata, bamoya oka nga, emba okoye oka nga, esi movakye, ³⁸ pho nauta o ikolo pho ya iyakyela bokozingye owantoma, kasi bokozingye nga phe. ³⁹ Nzuka, phowa ya owantoma eli obokye nga sabungya ntwoto moto mwtwotw mi baampE yo, kasi obokye nabakundole o mokolo ḥwa suka. ⁴⁰ Phowa ya Tata yango eye: Moto munso oweni Ḥwana ambi na moanola, azwe bomwo pha bwbele. Emba nga, naamokundola o mokolo ḥwa suka.»

⁴¹ Tata wawo, Bayuda babuto ingungubana ne pho awoko obokye: «Nali ipa siute o ikolo.» ⁴² Emba bambaka kula wo bekye: «Teli yo Yesu, ḥwana wa Zozefu? Teloebe

nyango na ango? Ndengye'ye akokyi iwɔ uɲwanɲa eye obokye: «Nauta o ikolo?»⁴³ Yesu amba kula ya ɓabuyisa yokye: «LE ingunguɓana onte ya ɓÈÈ! ⁴⁴ Moto takokyi iya oka nga ɓo Tata owantoma tamokambi, emba nga naamokundola o mokɔɔɔ ɲwa suka.»⁴⁵ Baimosi ɓakoma ɓekye: Bato ɓasɔ ɓamoteyama na ɲwaphongo. Moto munsɔ owa oka yauta na Tata ambi na anola mateya mE, kaye oka nga. ⁴⁶ Eli obokye na moto taika wENE Tata, ɓo teeɓe nde owauta na ɲwaphongo. Iyo, awENE Tata. ⁴⁷ Naewɔɔɔ nde pheɔ pheɔ, moto okoanole ali na ɓomɔɔ pha ɓɓɓɓɓ. ⁴⁸ Nali ipa sa ɓomɔɔ. ⁴⁹ O bokye, ɓaango ɓa ɓÈÈ ɓazaka mana, emba ɓawa. ⁵⁰ Mapa maute o ikolo mali obokye moto owaamazaa, etaawe.

⁵¹ «Nali ipa sa ɓomɔɔ siuti o ikolo. Moto owamoza ipa mE amɔɓa na ɓomɔɔ phɔ ya ɓɓɓɓɓ. Emba ipa samoambya nga, eli nzoto ya nga, yambyami phɔ ya obokye mokyisi mozwe ɓomɔɔ.»⁵² Yango mEɓa, Bayuda ɓamba butwa iika ziiko na ɓokusi onte ya ɓE, ɓekye: «Ndengye'ye moto mɔna akokyi ilophe nzoto ye obokye toize?»⁵³ Yesu amba ya wɔ na ɓÈÈ yokye: «Naewɔɔɔ nde pheɔ pheɔ, ɓo toze nzoto ya ɲwana wa Moto, ɓo tombi na nywa malongo mE, ootoozwe ɓomɔɔ. ⁵⁴ Moto okoze nzoto ya nga, na okonywe malongo ma nga, ali na ɓomɔɔ pha ɓɓɓɓɓ. Emba nga, naamokundola o mokɔɔɔ ɲwa suka. ⁵⁵ Phɔ nzoto ya nga ili yaakolo ntoma, na malongo ma nga mali maakolo maleku. ⁵⁶ Moto okoze nzoto ya nga, na okonywe malongo ma nga, ali onte ya nga, na nga nali onte ye. ⁵⁷ Emba ɓo wantoma Tata ooli na ɓomɔɔ na obokye nali na ɓomɔɔ phɔ ye, yango mEɓa moto owamoza nzoto ya nga, amɔɓa na ɓomɔɔ phɔ ya nga. ⁵⁸ Ipa sauta o ikolo sili ɓɓɓɓɓ: SikyEɓE na saazaka ɓaango ɓa ɓÈÈ. BÈÈ ɓawa, kasi moto owamoza ipa siwENE ɓÈÈ sisi, amɔɓaa na ɓomɔɔ phɔ ya ɓɓɓɓɓ.»

⁵⁹ Mena yabaka mateya ma Yesu o mangambi ma makyita ma Bayuda o Kapalanauma.

Mapho maamba bomo pha bobele

⁶⁰ Sima ya imooka, baekosi bée baikye bamba butwa iwō dekya: «Iloba sisi sili sikusi! Okokyi imooka nza?» ⁶¹ Kasi waeba yo mampenza obokye baekosi bée bagungubane pho ya iloba me, Yesu amba wo na bée yokye: «Iloba me siephe yo? ⁶² Emba bombi wene hwana wa Moto kabaa o elele eyabaka yo phanza?... ⁶³ Eli nde Bolobo okambya bomo, nzoto tikyele ekpele. Mapho maewosi nga, mali Molimo na bomo. ⁶⁴ Kasi wali baayoko onte ya bée, bate baanole.» Pho Yesu aebaka tata o etatele baabaka bawa bate baikaka anola na nza owamuungya. ⁶⁵ Amba kula wo yokye: «Yango mena, nawokyi na bée bokye: “Moto takokyi iya oka nga bo Tata tamoanolesi.”»

⁶⁶ Tata mokolo mamuna, baekosi bée baikye bamanaka emba tebukulaka mofenga. ⁶⁷ Emba Yesu amba ya wo na Iko mbuka babale yokye: «Na bée, tozingye na bée ikyende?» ⁶⁸ Simo Petelo amba ya mobuyisa yokye: «Nkolo, tomokula kyende oka nza? Iwe oli na mapho ma bomo pha bobele. ⁶⁹ Na banga, toanosi emba toebi obokye oli Mosantu wa hwaphongo.» ⁷⁰ Yesu amba babuyisa yokye: «Teli nga moto owa eolo, bée Iko mbuka babale? Emba monomo na bée ali zabulu!» ⁷¹ Awoko babona na Yudasi, hwana wa Simo Mosikaliyota. Pho yabaka yo owamuungya, iyo, monomo na Iko mbuka babale.

7

Bana nyango na Yesu tebamoanole

¹ Sima me, Yesu aba nde ikyemikyende o manyete ma Galileya. Taikaka benela ikyemikyende o manyete

ma Yuda waaɓaka Bayuda ɓalukye imoɓoma. ² Nzuka eseleko ya Bayuda eya ndalaku ya butwaka phenephe. ³ Bobele, bana nyango ɓamba ya wo ne ɓekye: «Mana wawa okyende o Yuda pho ɓaekosi ɓa we, na ɓee me, ɓawene bitoma bikyele we. ⁴ Moto okozingye obokye ɓato ɓamoefe, takyele maphoo me mi ifombo. Pho kokyele bitoma ndengye eye, omiweninya o mokyisi!» ⁵ Pho, banaa nyango mampenza teɓaikaka moanola. ⁶ Emba Yesu amba wo na ɓee yokye: «Imbele sa nga naino tesikokyi. Imbele saaka ɓee sakoka. ⁷ Mokyisi temokokyi iyeina. Kasi nga, mokyisi munzine pho nawo ngakye bitoma ba ɓee bili bibe. ⁸ Kyende o eseleko mena. Pho ya nga, esikye omo, pho imbele sa nga naino tesikokyi.» ⁹ Sima ya iwo ɓabona, amba ikala o Galileya. ¹⁰ Kasi waakye banaa nyango o eseleko, ne amba yakye omo, samiweninya, akyekye nde mi ifombo.

Mateya o eseleko ya ndalaku

¹¹ Onte ya eseleko, Bayuda ɓamolukaka emba ɓamba wo ɓekye: «Ani ɓaa bi?» ¹² Onte ya moluku nwa ɓato, ɓaikaka ziko pho ye. Bana ɓawoko ɓekye: «Ali moto wa maphoo malaa», ɓayoko ɓekye: «Phe, kakosa ɓato.» ¹³ Na ɓo ɓabona, moto na monomo tamekaka iwo polele pho ye, pho ya ila Bayuda.

¹⁴ Waakoma ɓee onte ya nkolo ya eseleko, Yesu amba ya kye o Tempelo emba abuto iteya. ¹⁵ Bayuda ɓakamwaka na mateya me emba ɓamba wo ɓekye: «Ndengye'ye iyo taika ekola kambe eɓa maphoo makoma ɓe?» ¹⁶ Yesu amba ɓabuyisa yokye: «Mateya ma nga temaute na nga, kasi na owantoma. ¹⁷ Bo moto kazingye ikyela phowa ya Nwaphongo, amoeba ɓo mateya mama maute na Nwaphongo naa ɓo namiwole nga mampenza. ¹⁸ Moto ookowo pho ye, kalukye nkyemo ye mampenza.

Kasi ookolukye nkyemɔ ya owamotoma, ali na maphɔɔ maa phɛɛ. Emba bɔɛ tɛbɔli onte yɛ. ¹⁹ Teli Mose owaephɛ Miɓeko? Kasi nɔnɔ moto mɔnɔmɔ onte ya ɓɛɛ takyele ɓokowɔ Miɓeko: Phɔ yaye kolukye imboma?» ²⁰ Moluku ηwa ɓato ɓamba mobuyisa ɓɛkye: «Oli na molemba o nzoto ya wɛ! Okolukye iɛɓoma nza?» ²¹ Yesu amba kula yakpa malɔɓa amba wɔ na ɓɛɛ yokye: «Nakyesi nde etoma yɔnɔyɔ, ɓɛɛ ɓaso okamo! ²² Mose awɔkɔ na ɓɛɛ ɔɓokye ɔɓɛɛkye ɓana ɓa ɓampele — lauta na ɓankɔkɔ kasi na Mose phe — emba ɓɛɛ kolokyele na mokɔɔ ηwa Sabata. ²³ Ka ɓo ɓɛɛ kobɛɛ moto mokɔɔ ηwa Sabata sa nka eya ɔɓokye Moɓeko ηwa Mose mɔɔɔ, ka phɔ yaye kontɔmbɛɛ phɔ nabikye moto mokɔɔ ηwa sabata? ²⁴ Sakyeka maɓoo ma ɓato ɓo kotene ɓolombe, kasi tena ɓolombe na ɓosembo.»

Yesu eli yo Klisto?

²⁵ ɓato ɓa Yelusaleme ɓawɔkɔ ɓɛkye: «Mɛna teli ookolukye ɓɛɛ ɔɓokye ɓamoɓome? ²⁶ Kyeka kawɔ mi pha emba tɛɓamowɔɛ na lowɔɔ! Bakonzi ɓa ɓanga ɓaɛɓaka phɛɛ ɔɓokye eli nde yo Klisto? ²⁷ Kasi moto oyo, ɓanga toeɓe biute yo, nzuka imbɛɛ samoya Klisto, na moto etaeɓe biuti yo.» ²⁸ ɓoɓɛɛ Yesu owateyaka o Tempelo, aimolaka yokye: «Konzeɓe! Koeɓe biuti nga? Kasi sikyi ya na ndengye ya nga mampenza. Owantoma kawɔ phɛɛ, yo otoeɓe ɓɛɛ. ²⁹ Nga, namoeɓe phɔ naute oka yɛ, eli yo owantoma.» ³⁰ Emba ɓambaka luka nde imoakya. Kasi na moto taika na moakya phɔ ngonga yɛ teyataaka koka. ³¹ Onte ya moluku ηwa ɓato, ɓaikye ɓamoanolaka, ɓambaka wɔ ɓɛkye: «Waamoya Klisto, amokyela bilekyesako biikye koleka bikyele moto oyo?»

Batomi ɓato ikye akya Yesu

³² Yaabaka b́́́́́ bakye mikolo onte ya moluku nwa bato pho ye, yakomaka o matoo ma Bafalisayi. Emba banganga banene na Bafasayi bamba ya toma babulusi pho ya imoakya. ³³ Yesu amba wo yokye: «Nata kuta kula ba na b́́́́́ nwana imbela, emba namokyende oka owantoma. ³⁴ B́́́́́ wamunduka kasi ontonzwe. Pho elele eyamoba nga, b́́́́́ otokome omw.» ³⁵ Tata wamw, Bayuda babutwaka iwomw onte ya b́́́́́ b́́́́́: «Amunakyende mi elele iye eyamobaa banga sakyé mozwa? Amokyé banga bakye minyangwa onte ya Baela? Amokyé teya Baela? ³⁶ Maphomw maaww yo mamana maluke iwomw bo: B́́́́́ wamunduka kasi ontonzwe, na obokye: Elele eyamoba nga, b́́́́́ otokome omw?»

Pho ya maa ma bomomw

³⁷ Mokolo nwa suka ya eselako, muna moolekye nkolo isw, Yesu aesi ya teme, abuto iimola yokye: «Bo moto ali na phowa ya maa, aye oka nga, ambe ya nywa. ³⁸ Moto ookonzanole; bo waww buku pha nwapphongo: “Uta o ndondo ye, bibale ba maa ma bomomw biamolukwa.”» ³⁹ Awokw babona na Bolobw pha sengyelaka izwa bato baamoanolela. Na bosome Bolobw tephataka ba pho Yesu tataka zwa naino nkyemw.

Bato bakabwa pho ya Yesu

⁴⁰ Onte ya moluku, bato baokaka maphomw me, bakyi b́́́́́: «Nde phela, kyeka Moimosi!» ⁴¹ Bana b́́́́́: «Klisto, eli nde yo.» Kasi bayokw bakulaka wo b́́́́́: «Klisto akokyi itokolo o Galileya? ⁴² Buku pha nwapphongo tebomw obokye amoba wa bosoo Davidi, emba amouta o Beteloyeme, mokyisi mokyiki nwaauta Davidi?» ⁴³ Yango mena bato baamba kabwana pho ye. ⁴⁴ Bato bayokw onte ya be, balukaka imoakya, kasi na moto momomw taika mokuma.

Bakonzi ba Bayuda tebaanole Yesu

⁴⁵ Boḃele ḃabulusi ḃamba ya butwa ooli ḃanganga ḃanene na ḃafalisayi. ḃamba ya wɔ na ḃabulusi obokye: «Phɔ ya'ye ḃeḃe toikyi ya ne?» ⁴⁶ ḃabulusi ḃamba yabuya ḃekye: «Moto taawɔ ḃokowɔ moto mɔna!» ⁴⁷ ḃafalisayi ḃamba wɔ na ḃeḃe ḃekye: «Olukakyi na ḃeḃe imoanolela me? ⁴⁸ Onte ya ḃankumu naa onte ya ḃafalisayi, wali mɔnɔmɔ omoanolesi? ⁴⁹ Eli nde moluku ḡwa ḃato ḃateḃaeḃe Moḃeko, ḃato ḃaaza ḃe!» ⁵⁰ Kasi mɔnɔmɔ onte ya ḃafalisayi, Nikodeḃe owa kyekye oka Yesu phanza, yokye: ⁵¹ «Moḃeko ḡwa ḃanga munyete moto ḃo naino tomookyi naa iḃa maphɔɔ makyele yo?» ⁵² ḃamba mobuyisa ḃekye: «Na we toli moto wa Galileya? Luka na ḃolaa emba wamowene obokye o Galileya, tewakokyi itɔkɔɔ moimosi.»

ḡwanjwasi wa ḃaphemba

⁵³ ḃamba ya butwa moto na moto o ingambi se.

8

¹ Emba Yesu amba ya kyende o ngomba ya ḃa Olive. ² Waakoma waa mumbengu, amba kula ya o Tempelo. Emba ḃo waḃaka ḃato ḃasɔ ḃaye oka ye, amba ya zala abuto ibateya. ³ Boḃele, ḃateye ḃa miḃeko na ḃafalisayi ḃamba moyelela na ḡwanjwasi mɔnɔmɔ owazwaka ḃeḃe na lele mosuu, emba ḃamba ya moteya onte ya ḃeḃe ḃasɔ. ⁴ ḃamba ya wɔ ne ḃekye: «Moteye, ḡwanjwasi oyo, tomozwe na lele mosuu. ⁵ O buku pha Moḃeko, Mose awɔ na ḃanga obokye toḃome ḃabasi ḃa ndengye mēna na maḃanga. Emba we, kowɔ ḃo?» ⁶ ḃawɔkɔ ḃaḃona na maumunya ma imobekyisa izengye, phɔ ḃazwe eleko ya imophunda. Kasi Yesu, amba ya miinya, abuto iwala nzenze na munsee o manyete. ⁷ Waaba

ambya b́́́́e makabɔ, waɓa yo kateya o Tempelo. Moto na mɔnɔmɔ taika moakya, phɔ ngonga ye teyaikaka koka.

Ikyendɛ sa Yesu

²¹ Yesu amba kula wɔ na b́́́́e yokye: «Nakyendɛ, wa munduka, kasi wamowa na masumu ma b́́́́e. Elele ekyekye nga, tokokyi ikyendɛ omɔ.» ²² Emba Bayuda bamba wɔ b́́́́e yokye: «Ali na maumunya ma imiboma phɔ kawɔ yokye: “Elele eya mokyendɛ nga, tokokyi ikyendɛ omɔ?”» ²³ Yesu amba babuyisa yokye: «B́́́́e oli bato ba o se, nga nauti o ikolo. B́́́́e oli bato bamokyisi mumu, nga sili wa mokyisi mumu. ²⁴ Yango mɛna, nawɔkyi na b́́́́e obokye wa mowa na masumu ma b́́́́e. Phɔ na bo toanosi obokye Nali, wamowa na masumu ma b́́́́e.» ²⁵ Emba bamba ya wɔ b́́́́e yokye: «Iwe oli nza?» Yesu amba babuyisa yokye: «Ikyiiewɔle nga uta o etatele. ²⁶ Phɔ ya b́́́́e, nali na maphɔɔ maikye ma iwɔ na ma isambisa, kasi owantoma kawɔ phɛle. Na yaoka nga nɛ, ili yango ikyi wɔ nga o mokyisi.» ²⁷ Tebaikaka sɔsɔlo obokye abawɔlekye phɔ ya Ango. ²⁸ Bobɛle, Yesu amba ya bawɔle yokye: «Waamotomba b́́́́e ŋwana Moto, wamoeba obokye Nali, simbe nakyela maphɔɔ na ndengye ya nga mampenza: Nawɔ nde maphɔɔ maanteya Tata. ²⁹ Owantoma ali na nga, taika nde nga mampenza, phɔ nakyele nkɔlo iso maphɔɔ maamosepelisa.» ³⁰ Waaɓa yo kawɔ babaɓa, bato baikye bamoanolaka.

Baakolo bana ba Abalayama

³¹ Bobɛle, Yesu amba ya wɔ na Bayuda baamoanolaka yokye: «Bo oikasi ibanɓa maphɔɔ ma nga, oli phɛle baekosi banga, ³² wamoeba maphɔɔ ma phɛle emba maphɔɔ mɛ mamoyikola.» ³³ Bamba mobuyisa b́́́́e yokye: «Banga toli bana ba Abalayama, tololi baombo ba moto: Phɔ ya'ye kowɔ obokye tomoikolama?» ³⁴ Yesu amba

ya babuyisa yokye: «Nawo na bÈÈ nde phele phele, ngakye, moto okokyele masumu ali moombo nwa masumu. ³⁵ Moombo taaikale nkolo iso o ingambi, kasi nswana, yo kaikale o ingambi pho ya bofiele. ³⁶ Bo nswana aeyikosi, wamoba baakolo bato baaikola be. ³⁷ Naebe obokye bÈÈ oli bana ba Abalayama, kasi pho maphoo ma nga te manyolo onte ya bÈÈ, kolukye imboma. ³⁸ Nga, nawo maphoo maawene nga oka Tata, kasi bÈÈ, kokyele maphoo maoka bÈÈ oka angu wa bÈÈ!» ³⁹ Bamba mobuyisa bekye: «Angu wa banga, eli Abalayama.» Yesu amba ya wo na bÈÈ yokye: «Bo oli bana ba Abalayama, kyela bitoma ba Abalayama. ⁴⁰ Kasi unwanwa eye, bÈÈ kolukye imboma, nga, oewosi maphoo ma phele maoka nga oka nswaphongo. Abalayama taika kyela babona. ⁴¹ Kasi bÈÈ, kokyele bitoma ba angu wa bÈÈ.» Bamba mobuyisa bekye: «Banga tololi bana baabota bÈÈ mi ebembi! Toli nde angu monomwo, nswaphongo!»

Bana ba Molemba

⁴² Yesu amba ya wo na bÈÈ yokye: «Bo nswaphongo abakya ongo wa bÈÈ, nde wanzingaka, pho natokolo oka nswaphongo namba kula uta nde oka ye. Siika ya na ndengye ya nga mampenza, eli Yo owantoma. ⁴³ Pho ya'ye bÈÈ toosolo ewosi ya nga? Pho tookokye iyoka maphoo ma nga. ⁴⁴ Angu wa bÈÈ eli Zabulu, emba oli na phowa ya ikokya maphowa ma angu wa bÈÈ. Uta o etatele abaka nde mobomi wa bato, taika miambya i maphoo ma phele pho maphoo ma phele temali onte ye. Waakate yo bocolo, loute o ndondo ye, pho ali moto wa bocolo na angu wa bocolo. ⁴⁵ Ka pho ya Nga, pho na wo maphoo ma phele yango mena tonzanole. ⁴⁶ Moto nza, o nte ya bÈÈ owa munteya isumu sakyela nga? Bo na wo maphoo ma phele, pho ya'ye bÈÈ tonzanolele?»

⁴⁷ Moto wa Ḥwaphongo, kaokye maphoḥ ma Ḥwaphongo. Ka ootoli ḥÈÈ ḥato ḥa Ḥwaphongo, yango mÈna, ḥÈÈ toonzokye.»

Yesu na Abalayama

⁴⁸ Bayuda ḥamba mobuyisa ḥekye: «Toloikaka longa waawoḱo ḥanga oḥokye oli Mosamaliya na ná ḥoloḥo ḥoḥe?» ⁴⁹ Yesu amba ḥabuyisa yokye: «Phe, sili na ḥoloḥo ḥoḥe, kasi na kumbele Tata, kasi ḥÈÈ, toonkumbele! ⁵⁰ Siika na luka nkyemḱo nga mampenza, moto mosuu ali okoiyambya na ookosambisa. ⁵¹ Naewole nde phele phele, ḥo moto aḥanze maphoḥ ma nga, etawe.» ⁵² Emba Bayuda ḥamba ya wo ne ḥekye: «Ḥwanjwa eye tombi ya eḥa oḥokye oli na ḥoloḥo ḥoḥe! Abalayama awa, na ḥaimosi mÈ, kasi wÈ koya wo wÈkye: “Bo moto kaḥanza maphoḥ ma nga, etaa we.” ⁵³ IwÈ olekyi ango wa ḥanga Abalayama owa wa? Na ḥaimosi ḥaawa mÈ! IwÈ kombe mipka nza?» ⁵⁴ Yesu amba ḥabuyisa yokye: «Bo namitatakyi nga mampenza, nkyemḱo ya nga nde teiḥe na ntina. Eli nde Tata oko ntate, iyo okoanole ḥÈÈ oḥokye ali Ḥwaphongo wa ḥÈÈ. ⁵⁵ ḬÈÈ toika moeḥa, kasi nga namoeḥe. Bo nawoḱo ngakye simoeḥe, nde na ḥa nde ya ḥÈÈ: Moto wa ḥoḱole. Kasi na moeḥe emba na ḥanza maphoḥ mÈ. ⁵⁶ Ango wa ḥÈÈ Abalayama, aḥaka na nkyisa ya iumunya oḥokye amowene mokolo ḥwa nga. Awene mokolo mÈ, emba atondaka na nkyisa.» ⁵⁷ Waaawo yo ḥabona, Bayuda ḥamba wo ne ḥekye: «Naino tokokye na mambula mako matano, emba wamba wene Abalayama!» ⁵⁸ Yesu amba ya ḥabuyisa yokye: «Naewole nde phele phele, naino Abalayama sata ḥotama, Nga Nali.» ⁵⁹ Boḥele, ḥamba ya ongo maḥanga pho ya imumaa, kasi Yesu amba miḥomba, nono watokolo yo o Tempelo.

9

Yesu abikye moto owa phɔlɔ miyo

¹ Waaɓa Yesu kalekane, amba ya wɛnɛ moto mɔnɔmɔ owa ɓotama na miyo maphɔlɔ. ² Baekosi ɓɛɛ ɓamba ya motuna motuna mumu: «Labi, moto oyo aphaɔlɔ miyo phɔ ya masumu mɛ ndee phɔ ya masumu ma ɓaboti ɓɛɛ?» ³ Yesu amba buya yokye: «Teli yo naa ɓaboti ɓɛɛ. Kasi eli nde phɔ ya oɓokye bitoma ɓa ɲwaphongo biwɛnɛnɛ onte yɛ! ⁴ Waata ɓaa moo, tosengyesi ikyela bitoma ɓa owantoma. Waskome mokɔlɔ, moto takokyi ikula kyela etoma. ⁵ Naino ootaɓa nga o mokyisi, nali moo ɲwa mokyisi.»

⁶ Waawɔ yo ɓaɓona, Yesu amba ya towa matee o manyɛtɛ, aesi ya maphuta na manyɛtɛ amba ya mainga moto owa phɔlɔ miyo mɛ o miyo. ⁷ Amba ya wɔ nɛ yokye: «Kyɛ mikunyola o mbondo ya Silowe». Kyelukye iwɔ oɓokye: Toma. Moto owa phɔlɔ miyo amba ya kyɛndɛ, akyɛ mikunyola, waaya butwa yo, abuto iwɛnɛ.

⁸ Babuɓaa nɛ na ɓaɓaka ɓamowɛnɛ soosoo — phɔ aɓaka moongyi — ɓawɔkɔ ɓɛkye: «Teli yo owa ɓaka azasi kaongye?» ⁹ Bana ɓɛkye: «Eli nde yol!» Bayɔkɔ ɓɛkye: «Iyo phe, eli nde moula nɛ.» Kasi moto owa phɔlɔ miyo amba anola yokye: «Eli nde nga.» ¹⁰ Emba ɓamba wɔ nɛ ɓɛkye: «Ka miyo ma wɛ mambi zibwa ndengye'ye?» ¹¹ Amba buya yokye: «Moto okoɓangye ɓɛɛ Yesu, aphuɓi manyɛtɛ, amazingyi o miyo, amba wɔ na nga yokye: “Kyɛ mikunyola o Silowe.” Boɓɛɛ nga, namba ya kyɛndɛ, namba mikunyola emba namba ya butwa iwɛnɛ.» ¹² Bamba ya wɔ nɛ ɓɛkye: «Moto mɛ, ali bi?» Amba buya yokye: «Nga sieɓe.»

Bafalisayi ɓatune moto owa phɔlɔkɔ miyo obikyi

¹³ ʔoʔe, ʔaesi ya kye na moto owaphoʔoʔo miyo oka ʔafalisayi. ¹⁴ Nzuka mokolo ʔwaa phutaka Yesu manyete na ʔwaa moziʔolaka yo miyo, yaʔaka mokolo ʔwa Sabata. ¹⁵ ʔafalisayi ʔamba motuna na ʔee ndengye'ye eya butwa yo iwene. Amba ʔabuyisa yokye: «Anzinga mungyinda o miyo, na mikunyosi, nabuto iwene.» ¹⁶ Onte ya ʔafalisayi ʔana ʔawoko ʔekye: «Moto oyo taakumole Sabata, tali moto wa ʔwaphongo.» Kasi ʔayoko ʔawoko ʔekye: «Moto wa masumu akoyi izwa ʔokonzi pha ikyela bilekyesako bibi ndengye'ye?» Emba ʔokabanyakye ʔonyosi onte ya ʔe. ¹⁷ ʔoʔe ʔamba kula tuna moto owa pholo miyo ʔekye: «Ka we, kowo ʔo pho ya oezibosi miyo?» Amba buya yokye: «Ali moimosi.»

¹⁸ Kasi waaba ʔee naino sata ʔanga ʔaboti ʔe, ʔayuda teʔaikaka eba oʔokye aphoʔoʔo miyo amba butwa iwene. ¹⁹ ʔamba ya tuna ʔaboti ʔa ʔwana me motuna mumu: «Moto oyo ali phele ʔwana wa ʔee ookowo ʔee oʔokye aʔotama na miyo ma pholo? Emba uʔwanweye kawene ndengye'ye?» ²⁰ ʔaboti ʔamba ʔabuyisa ʔekye: «Toeʔe oʔokye eli nde phele ʔwana wa ʔanga, aʔotama na miyo ma pholo. ²¹ Kasi ʔo buto yo iwene uʔwanwa eye, ʔanga toloeʔe. Oomozibosi miyo nza? Tolomoeʔe. Omotune, ali phomba, aimole yo mampenza!» ²² ʔaboti ʔee ʔawoko ʔabona pho ʔailaka ʔayuda. ʔee ʔaokanaka itokolo moto munsu okowo oʔokye Yesu ali Klisto o ingambi sa makyita. ²³ Yango mena, ʔaboti ʔawoko ʔekye: «Yo nga ali phomba, omotune yo mampenza.»

²⁴ Mbala eya ibale. ʔafalisayi ʔamba kula ʔanga moto owa pholoʔo miyo, ʔamba wo ne ʔekye: «Phe ʔwaphongo ngambo! ʔanga toeʔe oʔokye moto oyo ali moto wa masumu.» ²⁵ Amba ʔabuyisa yokye: «Nga sieʔe naa ali moto wa masumu. Naee nde ekpele yonyo»

obokye: Naphɔlɔkɔ miyo emba uɲwanɲwa eye nabuto iwɛnɛ.» ²⁶ Bamba wɔ nɛ ɖɛkye: «Aekyesi ye? Aezibosi miyo ndengye'ye?» ²⁷ Amba ɖabuyisa yokye: «Nambo eyimola, kasi ɖɛɛ tookye! Phɔ ya'ye kozingye obokye nakule eyimola mbala esuu? Emba na ɖɛɛ toli nde na phowa ya ibutwa ɖaekosi ɖɛɛ?» ²⁸ Bɔbɛɛ, ʼBafalisayi ɖabuto imotola, ɖamba wɔ ɖɛkye: «Moekosi nwe eli nde we! Banga toli ɖaekosi ɖa Mose. ²⁹ Banga toebe obokye ɲwaphongo awɔkɔ na Mose, kasi moto mɔna, toloebe mbale euti yo!» ³⁰ Moto mɛ amba ɖabuyisa: «Eye eli lowɔ la ikamwa, obokye ɖɛɛ toebe mbale euti moto oyo, kasi yo anzibosi miyo!» ³¹ Banga toebe obokye ɲwaphongo taaokye ɖato ɖa masumu. Kasi ɖo moto ali mosambesi ɲwa phɛɛ, kambe kyela na phowa ya ɲwaphongo, ɲwaphongo kamookye. ³² Naino tolookyi ɖawɔ obokye moto azibosi miyo ma moto owa ɖotama na miyo maphɔlɔ. ³³ Bɔ moto mɛ taɖakyi moto wa ɲwaphongo, takokakyi ikyela na ekpele.» ³⁴ Bamba ya buya ɖɛkye: «Iwe wabotama onte ya masumu, emba kombe ya loteya?» Bamba movaka o nze.

Baaphɔlɔ miyo ma molimo

³⁵ Yesu aesi ya oka obokye ɖamowiinye. Amba yakyɛ vana nɛ, amba ya wɔ nɛ yokye: «Iwe, koanole ɲwana wa Moto?» ³⁶ Amba ya buya yokye: «Yo nza, Nkolo, obokye namoanole?» ³⁷ Yesu amba wɔ nɛ yokye: «Ombo mowɛnɛ. Eli moto okowɔnɔ na we.» ³⁸ Moto mɛ yokye: «Naanosi, Nkolo» Emba amba kusama o ɖoo phɛ.

³⁹ Emba Yesu amba wɔ nɛ yokye: «Naya o mokyisi phɔ ya iya sambisa, phɔ ya obokye ɖaate ɖaikaka wɛnɛ ɖawɛnɛ, emba ɖaafaka ɖawɛnɛ ɖɛɛ sakula wɛnɛ.» ⁴⁰ Bafalisayi ɖaafaka nɛ ɖaokaka maphɔɔ mɛ, ɖamba wɔ nɛ ɖɛkye: «Bɔbɔ na ɖanga tophɔlɔ miyo

mε?» ⁴¹ Yesu amba babuyisa yokye: «Bo wabaka bato baaphoḽo miyo, nde tobakyi na masumu. Kasi urwanjwa eye kowḽo obokye: “Towene”, oli nde bato ba masumu bobele.»

10

Ete ya moḽkḽsi wa mampate

¹ «Naewḽe nde phele phele obokye, moto owa moba sanyḽo yaa moziḽo o lophango la mampate, kasi kabaa mopha mosuu, yo mona ali mwibi na moḽomi. ² Kasi okonyḽo yaa moziḽo, ali moḽkḽsi ḽwa mampate. ³ Sinzili amozibolela moziḽo, na mampate maokye ḽwesi nwe. Mampate me, kamaḽange, yḽḽyḽ na yḽḽyḽ na nkombo ya yango, emba kamatoḽo o nze. ⁴ Waamatḽḽo yo masḽ, katambule o boo pha mango, emba mamobengye phḽ maebe ḽwesi nwe. ⁵ Ete maabengye mobutu, kasi mamolota phḽ temaebe ḽwesi ḽwa ḽabutu.»

⁶ Yesu amba ḽakpela ete mena, kasi teḽaika sḽḽo ntina ya maphḽḽ maawḽḽo yo.

Yesu, Moḽanze molaa wa mampate

⁷ Yesu amba kula wḽ yokye: «Naewḽe nde phele phele ngakye, nali moziḽo ḽwa mampate. ⁸ Basḽ baaya o boo pha nga ḽali ḽaibi na ḽaḽomi, kasi mampate temaika ḽaoka. ⁹ Inga, nali moziḽo. Bo moto anyḽsi o nzela ya nga, amobika. Amokyende, amoya amba zwa na ya iza. ¹⁰ Moibi yo kaye nde phḽ ya iiba, phḽ ya iḽoma na phḽ ya iḽḽ. Nga, naya phḽ ya obokye bato ḽazwe ḽomḽḽ, ḽambe ḽozwa na ḽoikye. ¹¹ Nga, nali moḽkḽsi molaa wa mampate: Moḽkḽsi molaa kambya ḽomḽḽ phe phḽ ya mampate me. ¹² Ka moto okokyele etoma nde phḽ ya iphuti, tali owakolo moḽkḽsi wa mampate, tali na

mokolo n̄wa mampate. Waawεnε yo ngɔɔ kyeye, kaikye ika mampate emba yo kalote. Emba ngɔɔ kaya mabuta kambe na manyangola.

¹³ Phɔ ali moto okokyele etoma nde phɔ ya iphuti emba mampate temali na ntina phɔ yε. ¹⁴ Nga, nali mɔɔkɔsi molaa wa mampate, naεbe mampate ma nga na mampate ma nga manzebe. ¹⁵ Boo konzebe Tata, na nga naεbe Tata. Emba nambya bɔmɔɔ pha nga phɔ ya mampate. ¹⁶ Nali na mampate masuu maate mali ma lophango lolo. Emba na mango mamana, nasengyesi imakamba. Ma mooka n̄wesi n̄wa nga emba ya moɓa nde bɔkanda bɔnɔbɔ ná mɔɔkɔsi mɔnɔmɔ. ¹⁷ Tata kanzingye phɔ naambya bɔmɔɔ pha nga phɔ ya ikula bɔzwa sima. ¹⁸ Moto taika bɔlɔlɔ bɔmɔɔ pha nga, kasi naɓoambya nga mampenza. Nali na bɔkonzi pha iɓoambya na ná bɔkonzi pha ikula bɔkpa: Mena eli moɓeko n̄wa zwa nga na Tata.»

¹⁹ Maphɔɔ mε mamba kula ambya nde ikabana onte ya Bayuda. ²⁰ Baikye onte ya b̄εε bamba wɔ b̄εkye: «Ali na bɔlɔbɔ bɔbe! Ayeyee! Phɔ ya'ye b̄εε komookye?» ²¹ Kasi baayɔkɔ bawɔkɔ b̄εkye: «Mena teli maphɔɔ ma moto oli na bɔlɔbɔ bɔbe, bɔlɔbɔ bɔbe akokyi izibola miyo ma moto owa phɔlɔ miyo?»

Bayuda b̄alε Yesu

²² Yaɓaka imbεlε sa s̄εkyε. Bakyelaka esεlεkɔ ya iumunya mokɔlɔ n̄wa ingolaka b̄εε Tempelo o Yelusaleme. ²³ O Tempelo, Yesu aɓaka kakye kaye o mozibo n̄wa Salomo. ²⁴ Bayuda baesi ya molungya, bamba wɔ nε b̄εkye: «Waa lolεε ntema o ikolo nɔnɔ mokɔlɔ ye? Bo oli Klisto, oloimole polele!» ²⁵ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Nambo eyimola kasi b̄εε toanole. Bitoma biikyele nga na nkombo ya Tata biwɔ phɔ ya nga, ²⁶ kasi b̄εε

tonzanole pho toli mampate ma nga. ²⁷ Mampate ma nga maokye njwesi njwa nga, emnba nga namaebe, mambe na mbenga. ²⁸ Emba nga, namaphe bomoo pha bobele. Ete mawe na mbala, na moto takokyi imaboolo o maboko ma nga. ²⁹ Tata owa mampe alekyi na mwiya, emba na moto tali na makokyi ma iboolo ekpele o maboko ma Tata. ³⁰ Nga na Tata toli moto monomoo.»

³¹ Bobele, Bayuda bamba kula ya ongo mabanga pho ya imumaa. ³² Kasi Yesu amba ya babuyisa yokye: «Naet-eye bitoma biikye bilaa bauta oka Tata. Pho ya etoma iye ekyembe bde maa mabanga?» ³³ Bayuda bamba mobuyisa bkye: «Banga telolukye iemaa mabanga pho ya etoma elaa ekyesi we, kasi pho kotole njwaphongo, na pho iwe oli nde moto, komibuya we mampenza njwaphongo.» ³⁴ Yesu amba ya babuyisa yokye: «O buku pha Mobeke njwa bde, tebaika koma obokye: “Nga nawo ngakye: Bde oli ba njwaphongo?” ³⁵ Mobeke njwabangaka ba njwaphongo bato baawolekye njwaphongo. Nzuka maphoo maakomama o buku pha njwaphongo temakokyi imana. ³⁶ Ka owa kaba na owa toma njwaphongo o mokyisi, bde kowo obokye: “Kotole njwaphongo”, pho nawo ngakye nali njwana wa njwaphongo. ³⁷ Bo sikyele bitoma ba Tata, bde sa nzanola! ³⁸ Kasi bo nabikyele, na bo tonzanole, anola nono bitoma, pho oebe, ombe na eba na bolaa obokye Tata ali onte ya nga nde booli nga onte ya Tata.» ³⁹ Emba, bamba kula luka mbala esuu ya imoakya, kasi amba ya bembeten e maboko ma be.

⁴⁰ Yesu amba kula ya butwa o mopha moyoko njwa Yaladen e, o elele eyabaka Yoane kabatisa phanza, emba amba ikala omoo. ⁴¹ Bato baikye bamba ya ooli yo, bamba wo bkye: «Phel e, Yoane taika kyela na elekyesako yonyo, kasi iso ya wo yo pho ya moto oyo ili phel e.»

⁴² Emba omɔ, bato baikye bamba moanola.

11

Iwa sa Lazalo

¹ Yabaka moto mɔnɔmɔ na nkombo Lazalo, abaka na bolɔsi o Betani, mokyisi nwa Maliya na nwana nyango Malata. ² Eli nde ona Maliya owa ɔlɔlɔkɔ Nkolo malasi na owa mokunyolaka makolo na suwe ye. Yabaka nwana nyango Lazalo owabaka na bolɔsi. ³ Mankanasa ma Lazalo maamba longɔlɔ Yesu obokye: «Nkolo, kyeka ookingye we ali na bolɔsi.» ⁴ Waaoka Yesu babona, amba wo yokye: «Bolɔsi babona tefoli pha iwaa, kasi boli phɔ ya iwɛninya nkyɛmɔ ya nwapphongo. Nde na phango, bamokumola nwana wa nwapphongo.»

⁵ Yesu azingaka Malata na nwana nyango na Lazalo. ⁶ Kasi waoka yo simo obokye Lazalo ali na bolɔsi, nde phele, akulaka kyela nkolo ibale o elele eyabaka yo. ⁷ Bobele, sima me, amba ya wo na baekosi yokye: «Tokule butwa o Yuda.» ⁸ Baekosi bamba ya wo ne bekye: «Labi, nde unwanwa eye Bayuda balukakyi iema mabanga, emba kokule butwa omɔ?» ⁹ Yesu amba buyaa yokye: «Tewali mangonga iko mbuka mabale ma moo? Bo moto katambule wa moo, taabakatane phɔ kawene moo nwa mokyisi. ¹⁰ Kasi bo moto katambule waa mokɔlɔ, amobakatana phɔ moo temoli onte ye.»

¹¹ Waaunva yo iwɔ babona, amba ya wo na be ye yokye: «Nwɛbi na banga Lazalo alasi, kasi na kyɛ moumola.»

¹² Baekosi be bamba ya wo ne bekye: «Nkolo, bo alasi, amobika.» ¹³ Yesu awɔkɔ babona phɔ ya iwa sa Lazalo, kasi be baumunyaka nde obokye kawɔ phɔ ya eyaakolo ebu. ¹⁴ Yesu amba ya bawɔle polele yokye: «Lazalo awe, ¹⁵ emba nali na nkyisa phɔ sikyi ba omɔ, phɔ be oanole. Kasi tokyende oka ye.» ¹⁶ Emba Toma, okobangye be

Ipasa, amba ya wɔ na baekosi bayokɔ yokye: «Na banga tokyendɛ mɛ, emba towe nɛ molɔngɔ.»

Yesu mokundosi ŋwa bawee na okophɛ bɔmɔɔ

¹⁷ Wakoma yo omɔ, Yesu akyɛ zwa obokye Lazalo ambo kyela nkɔlɔ ine o ilita. ¹⁸ Yelusalemɛ na Betani bali na itakye sa bakilometɛɛ phɛnɛphɛ na baato. ¹⁹ Baikye onte ya Bayuda bayakaka oka Malata na Maliya phɔ ya iya zala na bɛɛ phɔ ya ŋwana nyango na bɛɛ owawaka.

²⁰ Waaoka Malata obokye Yesu kaye, amba ya kyɛ moɓɛnga o nzela, mɛnɛ Maliya aikasi azasi o ingambi. ²¹ Emba Malata amba ya wɔ na Yesu yokye: «Nkolo, bo wabaka wawa, ŋwana mama nde tawa. ²² Kasi na iŋwarŋwa eye mɛ, naɛbe obokye iso ya moonga wɛ oka ŋwaphongo, ŋwaphongo amoephɛ yango.» ²³ Yesu amba wɔ nɛ yokye: «Ŋwana nyɔngɔ amokundwa.» ²⁴ Malata amba ya mobuyisa yokye: «Naebe obokye amokundwa imbɛɛ saa mokundwa bawe o mokɔlɔ ŋwa suka.» ²⁵ Yesu amba ya wɔ nɛ yokye: «Nga nali moto okokundole bawee, na okophɛ bɔmɔɔ, moto okonzanole, na bo awe amɔba nde na bɔmɔɔ. ²⁶ Emba moto musɔ oli na bɔmɔɔ kambe na nzanola etawe. Koanole bɔmɔɔ?» ²⁷ Amba mobuyisa yokye: «ɛɛ Nkolo, nga naanosi obokye oli Klisto, ŋwana wa ŋwaphongo, ookoye o mokyisi.»

Yesu alesi

²⁸ Waaunva yo iwɔ babona, amba ya kyɛ banga ŋwana nyango Maliya, amba kɔlɔ nɛ yokye: «Moteye aesi, kaɛɛngye.» ²⁹ Waaoka Maliya babona, aesi ya iŋwa izele, aesi kyɛndɛ oli yo. ³⁰ Yesu tataaka nyɔlɔ o mokyisi, kasi ataka ba nde oelele eya vanaka Malata nɛ. ³¹ Bayuda babaka na Maliya o ingambi phɔ ya izala nɛ, waamowɛnɛ bɛɛ aino izele, atokɔsi, bamba ya moɓɛnga, baumunyaka obokye kakyɛ o ilita phɔ ya ikyɛ lela omɔ.

³² Waakoma Maliya o elele eya baka Yesu, wamowene yo amba ka o makolo me, amba wo ne yokye: «Nkolo, bo wabaka wawa, nwana mama nde tawa.» ³³ Waba wene yo banyingonele, Maliya na Bayuda babaka ne, Yesu aokaka ngongong boikye na bolosi o ndondo ye. ³⁴ Emba amba ya batuna yokye: «Bee wamokunda wa?» Bamba mobuyisa bkye: «Nkolo, yaka ya kyekye.» ³⁵ Yesu amba ya lela. ³⁶ Emba Bayuda bye: «Kyeka bo wamozingaka yo.» ³⁷ Bakyi onte ya bee bkye: «Moto owa zibolaka miyo ma moto owa pholo miyo, taiki koka ikatela Lazalo iwa.»

Yesu akundosu Lazalo

³⁸ Bobele Yesu amba kula ya oka ngongong o motema amba ya kyende o ilita. Yabaka mobongu onte ya mabanga emba ibanga sazbaka muna mobongu. ³⁹ Emba Yesu amba ya wo yokye: «Manya ibanga sisi.» Malata, nkanasa ya mowe, amba wo ne yokye: «Nkolo, kaye solo, pho ambo kyela nkolo ine.» ⁴⁰ Kasi Yesu amba mobuyisa yokye: «Siika wo na we ngakye, bo oanosu, wamowene nkyemo ya Nwaphongo?» ⁴¹ Bobele, bamba ya manya ibanga. Yesu amba ya tomba miyo o ikolo, amba wo yokye: «Tata, naeph e mesi pho onzokyi. ⁴² Phele, naebe obokye konzokye nkolo iso, kasi nawo babona pho ya moluku moondungye, pho baanole obokye iwe wantoma.» ⁴³ Waawo yo babona, amba ya anwana na bokusi yokye: «Lazalo, tokolo!» ⁴⁴ Emba mowee aesi ya tokolo, makolo na maboko makangyemi na bitato, na boo phe bozingami na etobu. Yesu amba ya wo na bee yokye: «Omoingole emba omole kkyende!»

Bawangyele Yesu

⁴⁵ Bayuda baikye onte ya baayakaka yakyeka Maliya, na bawenkye yaakylaka Yesu, bamba moanolela.

⁴⁶ Kasi bayoko onte ya be, bamba ya kye imola Bafalisayi iso yakyelaka Yesu. ⁴⁷ Banganga banene na Bafalisayi bamba ya anginya ikyita bamba wo bekye: «Tokyele bo? Moto oyo kakyele bilekyesako biikye. ⁴⁸ Bo tomokyekyi bokyekyi babona, bato baso bamoanolela. Baloma bamoya oto elele esantu ya banga na mokyisi nwa banga.»

⁴⁹ Kaifa, monomo na be, owa baka nganga o munene o mbula me, amba wo na bee yokye: «Bee toosoto ⁵⁰ toombe na eba obokye eli bolaa pho ya bee obokye moto monomo awe pho ya bato, naa obokye mokyisi mombimba mowe.» ⁵¹ Taika wo babona na ndengye ye, kasi wabaka yo nganga o munene, o mbula me, ambaka imola obokye ya sengyelaka obokye Yesu awe pho ya mokyisi. ⁵² Teli nde pho ya mokyisi bobele, kasi pho ya iyanginye elele yonyo bana ba nwapongo baanyangwa. ⁵³ Emba nde mokolo me, bamba wanga imoboma. ⁵⁴ Yango mena, Yesu takulaka tambula mi pha onte ya Bayuda. Amba ya kyende o manyete mali phenerphe na obokye, o mokyisi mofangye bee Efalayime, azalaka omu yo na baekosi be.

⁵⁵ Eyenga ya ilekana ya Bayuda yakomaka phenerphe. Oboo pha eyenga ya ilekana, bato baikye bautaka o mangonda bakyekye o Yelusaleme pho ya imipetola. ⁵⁶ Balukaka Yesu, emba onte ya Tempelo waabaka be, bawonoko bekye: «Bee kumunya bo? O eseleko etaye?» ⁵⁷ Banganga banene na Bafalisayi bambyaka mitindo obokye: Moto munsu wamoeba elele eli yo, asengyesi eyimola pho bamoakya.

12

Maliya alosi Yesu malasi o makolo

¹ Nkolo motofa o boo pha eyenga ya Ilekana, Yesu aesi ya koma o Betani, wabaka Lazalo owa kundolaka yo onte ya bawe. ² Omw, bamba ya za ne. Malata abaka kakabe ntoma kasi Lazalo abaka mwomw na babaka ne o mesa. ³ Bobele, Maliya amba yakpa molangyi nwa malasi nwakyela bee na nale nwa motiya moikye. Aesi ya mawawo o makolo ma Yesu, amba makunyola na suwe ye, emba ingambi satondaka na solo ya mana malasi. ⁴ Bobele, Yudasi Mokyeliyota, mwomw na baekosi bee, eli nde ona yo owamuungya, yokye: ⁵ «Pho ya'ye tebaungye malasi mamana na nkama iyato ya ba denale, pho ya ibaphe babola?» ⁶ Awoko babona, pho teli obokye ali na ngongw ya babola, kasi pho abaka moibi na obokye, yo mowombi nwa baphalanga, abaka kaike baphalanga babaka bee bamophisa. ⁷ Emba Yesu amba wo yokye: «Omole! Abanza lowo lokyesi yo pho ya mokolo nwa munkunda de. ⁸ Babola, oli na bee nkolo iso, kasi nga, otoohe na nga pho ya bobele.»

Bawangyele Lazalo

⁹ Emba moluku moikye nwa Bayuda baokaka obokye Yesu abaka omw, kasi tebaikaka ya nde pho ya Yesu yo mampenza, kasi nde pho ya ikyeka Lazalo owa kundolaka yo onte ya bawee. ¹⁰ Tata wawo, Banganga banene bamba wangya obokye babome na Lazalo me, ¹¹ pho yabaka nde pho ye, Bayuda baikye babalotaka babutwaka ianola Yesu.

Yesu anyosi o Yelusaleme

¹² Bo yana, moluku nwa bato nwakaka o eseleko, nwamba oka obokye Yesu amoya o Yelusaleme. ¹³ Bamba kpa kanga ya mabila bamba twawo ikye vana ne. Babaka banwane bekye: «Ozana! Nkolo apambole okoye na nkombo ye, mokonzi nwa Isalayele.» ¹⁴ Waazwa Yesu

ɣwana wa mpunda, amba zala o ikolo sa yango ɓo wako-mama wango oɓokye: ¹⁵ Saila ɣwana ɣwasi wa Siyona: Kyeka mokonzi kaye, abaa ikolo sa ɣwana mpunda. ¹⁶ O eɓandele ɓaekosi ɓɛɛ teɓaikaka sɔsɔɔ maphɔɔ maaye, kasi imbɛɛ sazwa Yesu ngambo, ɓamba umunya oɓokye maphɔɔ mɛ makomamaka phɔ yɛ, na oɓokye eli nde mango makyela ɓɛɛ phɔ yɛ. ¹⁷ Moluku ɣwa ɓato ɣwaabaka nɛ imbɛɛ sabangaka yo Lazalo itokɔɔ onte ya ilita na wa mokundola yo onte ya ɓawee, ɓaimolaka maphɔɔ mawɛnɛkyɛ ɓɛ. ¹⁸ Yango mɛna moluku ɣwa ɓato ɓayakaka ya vana nɛ phɔ ɓaokaka elekyesako eya kyelaka yo. ¹⁹ Emba ɓafalisayi ɓamba wɔnɔ onte ya ɓɛɛ ɓɛkyɛ: «Ka kowɛnɛ, otokule kyela na ekpele, kyeka ɓato ɓasɔ ɓabuto imoɓɛnga!»

Nkyɛmɔ na ekulusu

²⁰ ɓato ɓayɔkɔ ɓaateɓali ɓayuda ɓakyɛkyɛ o esɛɛkɔ phɔ ya ikumbela. ²¹ ɓamba ya wɔ na Filipe owabaka wa ɓetesayida ya Galileya emba ɓamba onga nɛ ɓɛkyɛ: «Nkolo, toli na phowa ya iwɛnɛ Yesu.» ²² Filipe amba yakyɛ lowɔɛ Andele, emba ɓɛɛ ɓasɔ ɓamba yakyɛ lowɔɛ Yesu. ²³ Yesu amba ɓabuyisa ɓoɓo: «Imbɛɛ sisengyesi ɣwana wa moto izwa ngambo sikokyi. ²⁴ Naewɔɛ nde phɛɛ phɛɛ, ɓo mumbuma ɣwa ble moka o manyɛɛ te mowee, moikale ɣwango mampenza. Kasi ɓo mowee, moɓote mbuma nzikye. ²⁵ Moto okozingye ɓomɔɔ phɛ, aabobungya; kasi moto owamoina ɓomɔɔ phɛ onte ya mokyisi mumu, aabobanza nɔnɔ o ɓomɔɔ pha ɓoɓɛɛ. ²⁶ ɓo moto kazingye inkyelela, ambengye, emba elele eli nga, na moto wa nga wa etoma amoɓa omɔ. ɓo moto kankyelele, Tata amokumola.»

Yesu aimosi ɓo wamowa yo

²⁷ «Uḡwarḡwa eye, ndondo ya nga teli ḡose. Emba namba wḡ ḡo? Tata, ombikya o imbεε sisi? Kasi naya nde phḡ ya sina imbεε sisi. ²⁸ Tata, phε nkombo yawε ngambo.» Emba ḡwεsi mḡḡḡḡḡḡ mouti o ikolo mowḡ ḡḡokye: «Naeephε ngambo, emba namokula eephε ngambo.» ²⁹ Moluku ḡwa ḡato ḡwaḡaka wamḡ na ḡaokaka ḡεkye eli engyinsi, ḡaayḡḡ ḡawḡḡ ḡεkye eli anzelu moto omowḡsi. ³⁰ Yesu amba ya buya yokye: «ḡwεsi mamuna temoikiyi okana phḡ ya nga, kasi nde phḡ ya ḡεε. ³¹ Uḡwarḡwa eye eli isambisa sa mokyisi mumu, uḡwarḡwa eye ḡamovaka mokonzi ḡwa mokyisi o iḡanda. ³² Phḡ ya nga, imbεε sa moḡaa nga o ikolo, namoḡenda ḡato ḡasḡ oka nga». ³³ Na malḡba mamana, aimolaka ndengye eya mowa yo. ³⁴ Moluku ḡwa ḡato ḡwamba mobuyisa ḡḡokye: «ḡanga Moḡeko ḡwaloimola ḡḡokye Klisto amoḡaa ḡoḡεε. Ndengye'ye wε okokyi iwḡ ḡḡokye ḡwana wa moto amobaa o ikolo? Yo nza, ona ḡwana wa moto?» ³⁵ Emba Yesu amba wḡ na ḡεε yokye: «Moo motaa ḡaa onte ya ḡεε phḡ ya ḡwana imbεε. Tambula imbεε sili ḡεε na moo, phḡ ya ḡḡokye enzḡmbi yango saezifḡa. Phḡ ookotambule o enzḡmbi, taεḡe mbale ekyekye yo. ³⁶ Wata ḡa ḡεε na moo, omoanole phḡ ya ibutwa ḡana ḡa moo.»

Bayuda teḡaanole Yesu

Waaunva yo iḡawḡε ḡaḡona, Yesu amba ya mana wali ḡεε, akyε miḡomba. ³⁷ Naḡo wakyela yo bilekyesako biikyε o miyo ma ḡε, teḡaika moanola. ³⁸ Phḡ maphḡḡ mawḡḡ moimosi Isaya ḡḡokye: Nkolo, owanosi yaoka ḡanga nza? Na eḡḡḡ ya Nkolo yamiteya oka nza? Makokyisame. ³⁹ Nde ona Isaya akula imola ntina ye ete yakokaka ḡεε anola: ⁴⁰ Aphḡε miyo ma ḡε, ambi nabuya ntema ya ḡεε nkusi, phḡ ḡεε sawεε na miyo ma ḡε,

obokye ntema ya bée sa sɔsɔlɔ, obokye bée sabongola ntema, emba nde na babikye! ⁴¹ Isaya kawɔ babona phɔ awɛnɛ nkyɛmɔ yɛ na obokye awɔ phɔ yɛ. ⁴² Nabo babona, baikye onte ya bakambi, bamoanolaka. Kasi phɔ ya Bafalisayi tebamekaka na iwɔ, phɔ ya iila obokye nde babatɔkɔsi o ingambi sa makyita: ⁴³ Phɔ bazingaka nkyɛmɔ ekyiute na bato o elele ya nkyɛmɔ ikiyute na ŋwaphongo.

Phɔ ya mateya ma Yesu

⁴⁴ Yesu amba ya arwana yokye: «Okonzanole, taanole nga, kasi kaanole Owantoma, ⁴⁵ ebe moto ookonvɛnɛ, kawɛnɛ na Owantoma mɛ. ⁴⁶ Inga, moo, naesi o mokyisi phɔ moto munsɔ okonzanole aɓe saba o enzɔmbi. ⁴⁷ Bo moto aokyi maphɔɔ ma nga, tambe mabanza, teli nga okomosambisa: Phɔ sikyi ya sambisa mokyisi, kasi naesi nde iya bikya mokyisi. ⁴⁸ Moto okondɛ na otoanole maloba ma nga ali na mosambise: Iloba siiwɔ nga, samosambisa o mokɔlɔ ŋwa suka. ⁴⁹ Sikyi wɔ phɔ ya nga mampenza, kasi Tata owantoma anteya isengyesi nga iwɔ na iimola. ⁵⁰ Emba naebe obokye motindo nwɛ eli bɔmɔɔ pha bɔbɛlɛ: Ikyi wɔ nga, naiwɔ nde bowanvɔlɛ Tata.»

13

Yesu akunyosi makolo ma baekosi bɛ

¹ O boo pha eyenga ya Ilekana, Yesu aɛbaka obokye imbɛlɛ sɛ saimana o mokyisi mumu oikyɛndɛ oka Ango sikokyi, yo owazingaka bato bée bali o mokyisi, abazingaka tee nɔnɔ o suka. ² Emba waaba bée baze, Zabulu amba nyɔsa maumunya mabe o ndondo ya Yudasi Mokyeliyota, obokye amungya, ³ Yesu aɛbaka obokye Ango apherɛ mbolo isɔ o mabɔkɔ mɛ, phɔ auta na

Ŋwaphongo emba amobutwa oka Ŋwaphongo, ⁴ Aesi ya mana o mesa, amanye bitobu, akpe etato ʒŋŋŋŋ, amba mikanga o mobimbi. ⁵ ʔoʔeʔe, amba yaangola maa o beʂeni, atati ikunyola makolo ma ʔaekosi, kambe manya maa na etato eyamikanga yo o mobimbi.

⁶ Wakoma yo oka Simo Petelo, Petelo amba wŋ nɛ yokye: «Nkolo, iwɛ konkunyole makolo?» ⁷ Yesu amba mobuyisa yokye: «Ikyikyele nga, tokokyi iɛʔa uŋwanɔwa eye, kasi wamoisŋŋŋ sima.» ⁸ Petelo amba wŋ nɛ yokye: «Inkunyola makolo! Tewakokyi ikyelama!» Yesu amba mobuyisa yokye: «ʔo siekunyosi, tokokyi iʔa na nga elele ʒŋŋŋŋ.» ⁹ Emba Simo Petelo amba ya wŋ nɛ yokye: «Nkolo, sankunyola nde makolo na makolo, kasi na maʔŋŋŋ na moto!» ¹⁰ Yesu amba ya wŋ nɛ yokye: «Moto oumbo ŋŋŋ, ali munsŋ ʔɛŋŋŋ, tasengyesi ikula mikunyola, ʔote eʔee nde malolo phe. Ka ʔɛɛ, ʔɛɛ oli ʔɛŋŋŋ, kasi ʔɛɛ ʔasŋ phe.» ¹¹ Phŋ aɛʔaka moto owamoungya, yango mɛna amba wŋ yokye: «ʔɛɛ ʔasŋ toli ʔɛŋŋŋ.»

¹² Waaunva yo iʔakunyola makolo, aesi ya kpa bitobu ʔɛ, akuli ya nkyɛ zala o mesa amba ya wŋ na ʔɛɛ yokye: «ʔɛɛ osŋŋŋŋ lowŋŋ lookyesi nga phŋ ya ʔɛɛ? ¹³ ʔɛɛ kombangye “Moteye na Nkolo”, kowŋ phɛɛ, phŋ nali ʔomŋ. ¹⁴ Emba ʔo nga, Nkolo na Moteye, naekunyosi makolo, na ʔɛɛ osengyesi ikunyelana makolo. ¹⁵ Phŋ naephɛ ndakisa oʔokye, ikyesi nga na ʔɛɛ, na ʔɛɛ oikyele mɛ. ¹⁶ Naewŋɛ nde phɛɛ phɛɛ oʔokye, moombo taalekye nkolo wɛ, na toma talekye moto oo motomi. ¹⁷ ʔo koeʔe maphŋŋ mamana, wamoʔa na nkyisa ʔo waamakyelela. ¹⁸ Siwŋ phŋ ya ʔɛɛ ʔasŋ, naeʔe ʔaasŋŋ nga. Kasi phŋ ʔa wŋ buku pha Ŋwaphongo oʔokye: Okoze na nga ipa molŋŋŋ, abuto mbomi ya

nga. ¹⁹ Naewōle uḡwarḡwa eye, o ḡoo pha lowō mē iya. Phō, waamoya lango, oanole oḡoke “nga nali ḡooli nga”.
²⁰ Naewōle nde phēle phēle oḡokye: Owamoyamba moto otomi nga, kayambe nga mampenza, ka okonzambe kayambe na moto owantoma.»

Yudasi aungye Yesu

²¹ Waaunva yo iwō ḡabona, Yesu amba oka ngōngō o motema, amba wō yokye: «Naewōle nde phēle phēle, mōnōmō onte ya ḡēē amunzungya.» ²² Baekosi ḡamba kyekana, ḡamba mituna ḡekye, kanewō na nza? ²³ Mōnōmō na ḡaekosi ḡē, owabaka Yesu kalōḡo zinga, azalaka phēnēphē na Yesu. ²⁴ Simo Petelo amba munyatela miyo yokye: «Omotune, kaanewō na nza.»
²⁵ Moekosi amba ya miḡanza o ntolo ya Yesu, amba motuna yokye: «Nkolo, eni ḡa nza?» ²⁶ Yesu amba mobuyisa yokye: «Eli owamophē nga ete ya ipa eya munyinya nga o subu.» Waaunva yo iwō ḡabona, Yesu amba yakpa ete ya ipa eya nyinyaka yo o subu, amba ya ephē Yudasi Mokyeliyota, ḡwana wa Simo. ²⁷ Emba nde o sina imbēle saamophē yo ena ete ya ipa, Molemba aesi ya nyōlēle Yudasi. ḡoḡēle Yesu amba wō nē yokye: «Loozingye wē ikyela, olokyele izele.» ²⁸ Na mōnōmō na ḡēē ḡaso ḡabaka o mesa taikaka sōsōlo phō ya'ye awōkō ḡabona. ²⁹ Bo wabaka Yudasi moḡombi ḡwa ḡaphalanga, ḡaayōkō ḡaumunyaka oḡokye Yesu awōkō nē phō ya iyomba ya sengyelaka phō ya esēlēkō, naa phō ya iphē ḡabola ḡwana ekpele. ³⁰ Ka Yudasi, wakpa yo ete ya ipa, amba ya tōkōlo. Yaḡaka enzōmbi.

Moḡeko ḡwa sika

³¹ Waatōkōlo Yudasi, Yesu amba wō yokye: «Uḡwarḡwa eye, ḡwana wa moto ambo zwa ngambo, na ḡwaphongo azwe ngambo phō yē. ³² [Bo ḡwaphongo azwe ngambo

pho ye], ɲwaphongo amophe ne ngambo bo eeli ne. Emba sakoko amophe ngambo. ³³ Bana ba nga, sikuli ba na bɛɛ elinga. Wamunduka, emba nde bo wawo nga na Bayuda obokye: “Bi kye nga, bɛɛ otokome omɔ”, naewole na bɛɛ uɲwarɲwa eye.

³⁴ Naephe mofeko ɲwa sika: Zingana bɛɛ na bɛɛ. Bo waezinga nga, na bɛɛ ozingane bɛɛ na bɛɛ. ³⁵ Boozinga bɛɛ na bɛɛ, na bomɔ, bato baso bamoeba obokye bɛɛ oli baekosi ba nga.»

Yesu aimosi obokye Petelo aamoangana

³⁶ Simo Petelo amba ya wo ne yokye: «Nkolo, kokye bi?» Yesu amba mobuyisa yokye: «Bi kye nga, tokokyi imbenga uɲwarɲwa eye, kasi wamumbenga sima.» ³⁷ Petelo amba wo ne yokye: «Nkolo, pho ya'ye sikokyi iyebenga uɲwarɲwa eye? Namoaɲɲa bomɔɔ pha nga pho ya we!» ³⁸ Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Wamoaɲɲa bomɔɔ pha we pho ya nga? Naewole nde phele phele ngakye: Wamunzangana mbala iyato soo sabotɔngokye.»

14

Yesu ali nzela ekyekambe oka Tata

¹ «Mandondo ma bɛɛ satungyisama, anola ɲwaphongo, onzanole na nga. ² O ingambi sa Tata, bilele ba ibaa bili biikye, bo teeɲakyi bomɔ, nde naewolekyi obokye nakyende ebɔngyisela elele eya mofa bɛɛ? ³ Emba wamokyende ebɔngyisela nga elele, na mokula yaekpa, pho elele eli nga na bɛɛ obe omɔ me. ⁴ Na bi kye nga, bɛɛ koebe nzela.» ⁵ Toma amba ya wo ne yokye: «Nkolo, toloebe bi kye we, tombaeba ena nzela ndengye eye?» ⁶ Yesu amba ya wo ne yokye: «Nga nali nzela, na phele, na bomɔɔ. Moto takokyi ikyende oka Tata, bo taleka oka nga. ⁷ Bo onzeɲakyi, na Tata nde omoeɲakyi.»

Tata urwarwara eye omoebi, emba omoweni.» ⁸ Filipe amba ya wɔ ne yokye: «Nkolo, oloteya Tata, mɛna oka banga wakokyi.» ⁹ Yesu amba ya wɔ ne yokye: «Nali na bɛɛ wawa elinga, emba wɛ Filipe toonzebe! Moto oo nɛni aweni Tata. Phɔ ya'ye kowɔ wɛkye: “Oloteya Tata?” ¹⁰ Toanole obokye nga nali onte ya Tata, emba Tata ali onte ya nga? Maphɔɔ maewɔle nga, si mawɔ na ndengye ya nga mampenza! Kasi eli nde Tata ooli onte ya nga, okokyele bitoma bɛɛ. ¹¹ Onzanole, nga nali onte ya Tata, emba Tata ali onte ya nga. Bo toone anola maphɔɔ ma nga, anola nɔnɔ phɔ ya bitoma bibi. ¹² Naewɔle nde phele phele, moto okonzanole amokyela ne bitoma bikyele nga, amokyela na bitoma bilekyi bonene, phɔ nga nakyende oka Tata. ¹³ Iso yamoonga bɛɛ na nkombo ya nga, namoikyela, phɔ obokye Tata azwe ngambo onte ya ŋwana. ¹⁴ Boonzongyi ekpele na nkombo ya nga, namoekyela.»

Mbunu ya itoma Bolobo

¹⁵ «Bo konzingye, wamokumola miβεko ma nga. ¹⁶ Nga namoonga na Tata, amoetomela Moambelesi mosuu owa moba na bɛɛ phɔ ya bobele. ¹⁷ Eli yo Bolobo owa phele, iyo ootokokyi mokyisi iwene na ieba. Bɛɛ, bɛɛ komoebe, phɔ ali phenephe na bɛɛ na onte ya bɛɛ.

¹⁸ Esieyikye biika, namokula ebutolela. ¹⁹ Eikasi nde ŋwana bokyi bobo, mokyisi ete mokule nvene. Kasi bɛɛ, konvene phɔ nali na bomɔɔ emba bɛɛ wamoba na bomɔɔ. ²⁰ Mokolo me, wamoeba obokye nga nali onte ya Tata, bɛɛ onte ya nga na nga onte ya bɛɛ. ²¹ Moto oli na miβεko ma nga emba kamikumole, yo mona kanzingye. Kasi ookonzingye, Tata amozinga, na nga naamozinga namba na miweninya ne.» ²² Yudasi, kasi Yudasi Mokyeliyota phe, amba wɔ ne yokye: «Nkolo,

ndengye'ye waamiwεninya na ɓanga, kasi na moky-
isi phe?» ²³ Yesu amba mobuyisa yokye: «Bo moto
kanzingye, amokumola maphɔɔ ma nga, emba Tata
aamozinga. Tomokye, tomobuya elele ya ɓanga ya izala
oka ye. ²⁴ Moto ootonzingye, taakumole maphɔɔ ma
nga, nzuka maphɔɔ maokye ɓɛɛ, temali ma nga kasi
ma Tata owantomaka. ²⁵ Naewɔlekye maphɔɔ mamana
wataaka ɓa nga na ɓɛɛ. ²⁶ Moambelesi, Bolɔɓɔ pha moe-
tomela Tata na nkombo ya nga, amoteya maphɔɔ masɔ,
amoekundolela iso yaa ewɔlekye nga. ²⁷ Naeyikyele
ɓose, naephε ɓose pha nga. Siephε phango ɓokoephε
ɓato ɓa mokyisi. Mandondo ma ɓɛɛ maɓee satungisama
naa iɓaa na ɓoilakye. ²⁸ Waoka oɓokye nawɔkɔ na ɓɛɛ
ngakye: “Nakyεnde, namokula ebutolela.” Bokozingye,
wamosepela na oɓokye nakyε oka Tata, phɔ Tata an-
dekyi. ²⁹ Emba uɗwanɗwa eye, nawɔ na ɓɛɛ oɓoo pha
maphɔɔ mamana ikyelama phɔ wamokyelama mango,
ɓɛɛ oanole. ³⁰ Tata uɗwanɗwa eye, esikule wɔnɔ na ɓɛɛ,
phɔ mokonzi ɗwa mokyisi mumu kaye. Nde phele tali
na ɓokonzi o ikolo sa nga. ³¹ Kasi phɔ ya oɓokye mokyisi
moεbe oɓokye nazingye Tata na oɓokye nakyele iso ɓoko
zingye yo. Tεmε, tomane wawa!»

15

Yesu ali ɗwete ɗwa vinyɔ ɗwa phele phele

¹ «Nga nali ɗwete ɗwa vinyɔ ɗwa phele phele emba
Tata ali nkolo ya inzabi. ² Bitakyi bisɔ bili onte yanga,
bite biɓote mbuma, aabimanya, emba bitakye bisɔ biɓote
mbuma, aabiɓɔngya, phɔ oɓokye bikule ɓota mbuma
nzikye. ³ ɓɛɛ waunva ɓongɔ phɔ ya iloɓa saewɔle
nga. ⁴ Ba na nga ɓooli nga na ɓɛɛ! Nde ɓomɔ
ɓooli etakyi, teekokyi iɓota mbuma yango mampenzaa

boteebe yonoyɔ onte ya ηwete. Nde bomɔ na b̄ɛ tokokyi ibota mbuma, botobee na nga elele yonoyɔ.

⁵ Nga, nali ηwete ηwa vinyɔ, b̄ɛ oli bitakyi: Moto okobe na nga na owa oli nga onte ye, yo mona amobota mbuma nzikye, phɔ tokokyi ikyela ekpele bo nga sibe na b̄ɛ. ⁶ Bo moto tabe na nga elele yonoyɔ, bamovaka o nze ya etakyi, amuunga, emba babiongo, babivaka o ηwenya emba biamolola. ⁷ Bo obe na nga, na maloba ma nga bo mali na b̄ɛ, wamoonga izingyi b̄ɛ, wamoizwa. ⁸ Lowɔ lophe Tata ngambo, eli obokye b̄ɛ obote mbuma nzikye na obokye obutwe baekosi ba nga. ⁹ Bo wazinga Tata, na nga naezingye me, ikala na lozingo na nga. ¹⁰ Bo kokumole mibeko ma nga, oli na lozingo na nga, ya bookokumole nga mibeko ma Tata, naikale o lozingo le.

¹¹ Naewosi babona phɔ nkyisa ya nga ibe na b̄ɛ na obokye nkyisa ya b̄ɛ iibe nzikye. ¹² Eye eli mobeko ηwa nga: Zingana b̄ɛ na b̄ɛ bo wa ezinga nga. ¹³ Tewali moto na lozingo loikye ya moto okoambya bomɔɔ phe phɔ ya b̄ɛbi ne. ¹⁴ Bo kokyele ikyietome nga, b̄ɛ oli b̄ɛbi na nga. ¹⁵ Esikule ebanga baambo, phɔ moombo taebe ikyikyele nkolo we. Kasi b̄ɛ, naebangye b̄ɛbi, phɔ iso yaaoka nga oka Tata, naeyimola yango. ¹⁶ Teli b̄ɛ bato baanzɔɔ, eli nde nga moto owa eɔɔ na owa ephɛ etoma phɔ okyende, obokye obote mbuma na obokye mbuma me ikɔkɔ. Phɔ ya obokye ya moonga b̄ɛ oka Tata na nkombo ya nga, amoephɛ yango. ¹⁷ Lowɔ loeyongye nga, eli obokye ozingane b̄ɛ na b̄ɛ.»

Loino la mokyisi

¹⁸ «Bo mokyisi moeyini, eba obokye nga ηwanzina phanza. ¹⁹ Bo obakyi ba mokyisi, mokyisi nde moezingyi. Kasi b̄ɛ toli ba mokyisi: Kasi eli nga oemanye o mokyisi yango mena mokyisi moeyine. ²⁰ Umunya

maphoḵḵ mawoḵḵ nga na ḥÈÈ obokye: “Moombo talekye nkolo we”, ḥo wanyoḵḵḵ ḥÈ, ḥamoenyoḵḵḵ na ḥÈÈ mÈ. Ḇo ḥakumola maphoḵḵ ma nga, maphoḵḵ ma ḥÈÈ ḥamakumola mÈ. ²¹ Kasi ḥamoekyela iso miina pho ya nkombo ya nga, pho teḥaeḥe owantoma. ²² Ḇo sikaka ya, na ḥo sikaka ḥawoḶÈ, nde teḥaḥe na isumu, kasi uḥwaḥwa eye, teḥakokyi angana isumu sa ḥÈ. ²³ Moto ookonzine, kaine na Tata mÈ. ²⁴ Ḇo sikyelaka bilekyesako ḥate ḥaika kyela na moto mosuu onte ya ḥÈ, nde teḥaḥe na isumu. Kasi uḥwaḥwa eye oobiweni ḥÈÈ ḥali nde iloina, eḥe nga eḥe Tata. ²⁵ Kasi eli pho ya obokye ekokyisame maphoḵḵ maakomama o Moḥeko ḥwa ḥÈÈ obokye: “Banzina sa eleko.”

²⁶ Waamoya Moambelesi owamoetomela nga uta oka Tata, Bolobo pha phÈÈ ḥoute na Tata, yo mampenza amoya wo pho ya nga. ²⁷ Na ḥÈÈ, oli manzoka ma nga, pho tata o etatele oli na nga.»

16

¹ «Naewosi maphoḵḵ maso mamana pho ya obokye oḥe sakaa o bimekyi. ² Ḇamoewiinya o mangambi ma makyita ma Bayuda. Nzuka imbÈÈ siye, moto owa moḥoma, amoumunya obokye kambya ikaḥo oka ḥwaphongo. ³ Ḇamokyela ḥaḥona pho teḥaika eḥa eḥe Tata, eḥe nga. ⁴ Kasi naewoḶÈ ḥaḥona pho ya obokye, wamokoka imbÈÈ sa ḥÈ, ḥÈÈ oeḥe obokye naewoḶekye lango.»

Etoma ya Bolobo

«Sika ewoḶÈ lango uta oetatele pho nabaka na ḥÈÈ. ⁵ Kasi uḥwaḥwa eye nakyendÈ oka owantoma, emba na moḵḵmo onte ya ḥÈÈ santuna obokye: “Kokye bi?” ⁶ Kasi pho naewosi lango, mandondo ma ḥÈÈ mabuto na

ngongō. ⁷ Nzuka, naewōsi nde phēle oḥokye: Eli ḥolaa oḥokye nga nakyēnde, phō, ḥo nga sikye, moto ookokyi iya eyambelela etaye. Kasi ḥo na kye, namoetomela yo. ⁸ Emba waamoya yo, amoya phē ḥato ḥa mokyisi sōō phō ya maphōō maakyekyi masumu, ḥosembo, na isambisa sa ḥwaphongo. ⁹ Phō ya masumu, teḥaanzanole. ¹⁰ Phō ya ḥosembo, nakyēnde oka Tata, otokule nvēne. ¹¹ Phō ya isambisa, mokonzi wa mokyisi mumu ḥamosambisaka. ¹² Nakuli ḥa na maphōō maikye ma iewōle, kasi ḥo naewōsi mango ḥwawḥwa eye, mamoeleka na ḥokusi. ¹³ Waamoya Bolōḥo ḥowō maphōō ma phēle, amoeteya maphōō masō ma phēle. Etawō maphōō maaute nē mampenza. Amowōkō maphōō maokye yo, amo eimolaka na maphōō mamoya. ¹⁴ Amowēninya nkyēmō ya nga oka ḥato phō amokpaka maphōō maaute na nga, emba amoeimolaka mango. ¹⁵ Maphōō masō mali na Tata, mali na nga. Yango mēna, nawō ngakye: Bolōḥo amokpaka maphōō maaute na nga, emba amoeimolaka mango.»

Ngongō ya mobutwa nkyisa

¹⁶ ḥwana ḥokyi ḥoḥo, ḥēē otokule nvēne, emba nde ḥwana ḥokyi ḥoḥo wamokula nvēne. ¹⁷ Ḥoḥele, ḥaekosi ḥēē ḥaayōkō ḥamitunaka, ḥekye: «Maphōō mama malukye iwō ḥo? ḥwana ḥokyi ḥoḥo, ḥēē otokule nvēne, emba nde ḥwana ḥokyi ḥoḥo wamokula nvēne. Ebe na oḥokye: “Nakyēnde oka Tata?”» ¹⁸ Maphōō mawō yo, yokye: ḥwana ḥokyi ḥoḥo, malukye iwō ḥo? Ḥanga tolomaeḥe. ¹⁹ Yesu aēḥaka oḥokye ḥalukye imotuna, amba ya ḥatuna, yokye: «Ḥēē komitune phō ya maphōō maewōsi nga oḥokye: ḥwana ḥokyi ḥoḥo, ḥēē otokule nvēne, emba nde ḥwana ḥokyi ḥoḥo wamokula nvēne?» ²⁰ Naewōle nde phēle: Ḥēē wamolela, wamba na miima,

kasi bato ba mokyisi bamoba na nkyisa. Wamoba na ngongɔ, ngongɔ mɛ yamobutwa nkyisa. ²¹ Yamoba ndokolo ŋwanwasi kalukye ibota. Waasweya yo, kabe na ngongɔ phɔ kaebe obokye akomi imbɛɛ sa bolɔsi. Kasi bo aboti, taakule eba bolɔsi bosɔ baabona phɔ abuto na nkyisa obokye atɔkɔsi moto o mokyisi. ²² Nde bomɔ, uŋwanwa eye na bɛɛ, obuto na ngongɔ. Kasi namokula ya wɛnɛnɛ na bɛɛ, emba mandondo ma bɛɛ mamobutwa na nkyisa. Moto nɔnɔ mɔnɔmɔ etakokye imanya nkyisa ya bɛɛ. ²³ Muna mokɔlɔ mɛ, otokule ntuna na maphɔɔ. Naewɔɛ nde phɛɛ: Tata, amoephɛ isɔ yamoonga bɛɛ na nkombo ya nga. ²⁴ Nɔnɔ uŋwanwa eye, naino toongyi ekpele yɔnɔyɔ na nkombo ya nga. Oonga, wamozwa, emba nkyisa ya bɛɛ yaamba lɔbɔ.»

Yesu ali kamba owanyɛɛ bobe pha mokyisi

²⁵ Naewɔsi maphɔɔ mamana na bite. Imbɛɛ siiye, esikule ewɔɛ na bite, kasi namoewɔɛ saasa maphɔɔ makyekyi Tata. ²⁶ Muna mokɔlɔ mɛ, wamoonga Tata maphɔɔ masengyesi na bɛɛ na nkombo ya nga, teli obokye namonga nɛ phɔ ya bɛɛ. Wamoonga nɛ bɛɛ mampenza na nɔkɔ ya bɛɛ, ²⁷ phɔ Tata, yo mampenza kaezingye. Kaezingye phɔ bɛɛ konzingye, koanole na obokye nauta na ŋwaphongo. ²⁸ Nauta na Tata, naya o mokyisi. Uŋwanwa eye, naikye mokyisi, nabutwe oka Tata. ²⁹ Baekosi bɛ, bɛkye: «Owɛni, uŋwanwa eye kowɔ saasa, tokuli wɔ na bite. ³⁰ Nde uŋwanwa eye, banga toebe obokye koebe maphɔɔ masɔ. Tosengyesi obokye bato bakule etuna mituna. Yango mɛna, toanole obokye wauta na ŋwaphongo.» ³¹ Yesu amba babuyisa yokye: «Uŋwanwa eye, bɛɛ kombe yaanola? ³² Kyeka, imbɛɛ mɛ siye, simbo koka, bɛɛ basɔ wamunyangwa, moto na moto amobutwa oka yɛ, wamoika nzika nga mampenza.

Kasi sili nga mampenza pho Tata ali na nga elele yonoyo. ³³ Naewosi mapho mamana pho bhe bali na nga elele yonoyo obe na motema mpiyo. Wamunyokomo o mokyisi. Kasi oititalaka, pho inga natokolo kamba owanyete bobe pha mokyisi!»

17

Yesu kabondela pho ya baeksi be

¹ Bobele, waawoko yo babona, Yesu atombaka miyo o ikolo, yokye: «Tata, imbele me simbi ya koka. Weninya obokye nga, Iwana wa we, nali na nkyemo pho ya obokye na nga naweninya nkyemo ya we. ² Na pho ya obokye, na bokonzi phaamophe we o ikolo sa bato baso, ambya bombo pha bobele oka bato baso baamophe we. ³ Nzuka bombo pha bobele boli obokye baeyebe, nde we mampenza owaakolo Iwaphongo, na Yesu Klisto owa toma we. ⁴ Naweninye nkyemo ya we o munse mumu. Naumbo etoma eyampkye we obokye naekyele. ⁵ Emba unwanwa eye, Tata, ompwe nkyemo phenerphe na we, nkyemo yaabaka na nga waabaka nga phenerphe na we o boo pha obokye mokyisi mokyelame.»

⁶ «Naweninye nkombo ya we oka bato baamanya we o mokyisi pho ya iba mpe. Babaka ba we, wampwe emba bambi kumola iloba sawe. ⁷ Unwanwa eye baebe obokye iso yampwe we kyiute na we. ⁸ Obokye maloba maabawole nga eli nde maloba maanvole we. Baamaanola, baeba nde phele obokye naute na we, emba bamba anola obokye we wantoma.»

⁹ «Naongye na Iwaphongo pho ya be, sionga na Iwaphongo pho ya mokyisi, kasi pho ya bawa bampwe we, pho bali ba we. ¹⁰ Emba iso ili ya nga ili ya we, nde boli iso yaka ya we, ili ya nga, emba nazwe nkyemo ya

nga pho ya be. ¹¹ Tata lolo, sikuli ba wa mokyisi mumu, be baikale o mokyisi, kasi nga nake oka ya we. Tata mosantu, obabanza na nkombo ya we eyampe we, pho babe moto monomoli boli nga na we moto monomoli. ¹² Waabaka nga na be elele yonyo, nababanzaka na nkombo ya we eyampe we. Nababanza emba na monomoli onte ya be taikiy bunge, botebe nde njwana owabaka obokye amobunga, pho ya obokye makomi makokysame. ¹³ Ujwanjwa eye, naye oka ya we emba nawo mapho mama o mokyisi pho ya obokye bazwe na mango nkyisa nzikye. ¹⁴ Nabaphi iloba sa we, emba mokyisi mofaini, pho tebali ba mokyisi nde footoli nga wa mokyisi. ¹⁵ Siongye na we obokye obamanya o mokyisi, kasi obokye obabanza be sa kaa o maboko ma Molemba. ¹⁶ Be tebali ba mokyisi nde footoli nga wa mokyisi. ¹⁷ Kyela obokye bamiambya muwosi oka ya we na nzela ya mapho ma phele, iloba sa we sili nde phele. ¹⁸ Bo wantoma we o mokyisi, na nga nabantome o mokyisi. ¹⁹ Pho ya be, namiambya nga mampenza, pho ya obokye na be bamiambya na nzela ya mapho ma phele.»

²⁰ «Siongye na njwaphongo nde pho ya be na be, nabondela na pho ya baawa, pho ya iloba sa be, bamunzanola: ²¹ Obokye baso babe moto monomoli ndengye eli we Tata, oli onte ya nga emba nga onte ya we. Babe na be onte ya banga me pho ya obokye mokyisi moanole obokye we wantoma. ²² Emba nga nabaphi nkyemo eyampe we, pho babe moto monomoli boli banga moto monomoli, ²³ inga onte ya be booli we onte ya nga, pho ya obokye bakome o sakolo isanga, na babona mokyisi njwamoeba obokye eli we owantoma na obokye wabazinga bo wazinga we.»

²⁴ «Tata, nazingye obokye elele eli nga, baso baampɛ wɛ baɓe na ɓɛɛ wamɔ mɛ. Emba na ɓɛɛ ɓawɛnɛ nkyɛmɔ yaampɛ wɛ, phɔ wanzinga o ɓoo pha ikyelama sa mokyisi. ²⁵ Tata owa ɓosembo, mɛna mokyisi temo-eyeɓe, nga naeyeɓe, emba ɓato ɓaba ɓaebi obokye wɛ wantoma. ²⁶ Nabaimola nkombo ya wɛ, namba kula na ɓaimola yango, phɔ ya obokye lozingo laanzinga na wɛ loɓe na mi ɓɛ, emba nga onte ya ɓɛ.»

18

Iyakyema sa Yesu

¹ Waawɔ Yesu ɓaɓona, amba yakyɛndɛ yo na ɓaekosi ɓɛɛ o mokukulu moyɔkɔ ɲwa moluka ɲwa ɓɛdrɔ. Aesi ya nyɔɔ na ɓɛɛ o ɓɓala ɓɔnɔɓɔ sa ndemo. ² Yudasi, owaamungya, aɓɓaka nɛ elele mɛ, phɔ Yesu na ɓaekosi ɓaɓaka ɓaya angana wamɔ. ³ Yudasi aesi ya kpa ɓatuluku ɓa ɓaloma na ɓakyɛngyɛsi ɓa Tempelo, ɓaatomaka ɓakambi ɓa ɓanganga na ɓafalisayi. Akyɛ na ɓɛɛ o elele mɛ. ɓaphilaka mphata, na ɓayanzi, na ɓakɔlukɔlu. ⁴ Ka Yesu aɓɓaka iso yaamoyelela. Aesi ya susinya oli ɓɛ, aɓatuni, yokye: «ɓɛɛ kolukye nza?» ⁵ ɓɛkye: «ɓanga, tolukye Yesu, moto wa Nazalɛɛ». Yesu, yokye: «Nga oyo». Yudasi owamungya atɛmɛkyɛ na ɓɛɛ wamɔ. ⁶ Waawɔ Yesu na ɓɛ, yokye: «Nga oyo», ɓabuto na munsima, ɓakaa o se. ⁷ Yesu akuli ɓatuna, yokye: «ɓɛɛ kolukye nza?» ɓɛkye: «Tolukye Yesu, moto wa Nazalɛɛ». ⁸ Yesu, yokye: «Nambo ewɔlɛ obokye Nga oyo. Ka, ɓo eli nga okulukye ɓɛɛ, olɛ ɓato ɓayɔkɔ ɓaba, ɓakyɛndɛ ɓose.» ⁹ Yesu awɔ ɓaɓona phɔ lowɔ, loowɔkyi yo na Ango lolo lokokye: «Sibungye nɔnɔ moto mɔnɔmɔ mi ɓaampɛ wɛ.» ¹⁰ Simo Petelo aɓaka na mumphata. Aesi ya mokaa, aɛngyi moombo wa nganga o munɛnɛ itoo saa

boloo. Nkombo ya moombo mE, Markus. ¹¹ Kasi Yesu amba wO na Petelo, yokye: «Buya muphata ηwa wE o kokolo. IwE, kobuya oBokye esiwEneE bolosi boompE Tata bobo?»

BakyE na Yesu oka Ana

¹² Bobele, batuluku na mokonzi ηwa BE, na bakyeEngyEsi ba Bayuda baesi yaakya Yesu, bamobakyi maphanga. ¹³ BakyE nE phanza oka Ana. Ana alongyaka ηwana wE wa ηwanwasi na Kayafa. Kayafa abaka nganga munEneE mi mbula mE mEne. ¹⁴ Nzuka eli Kayafa owawoko na Bayuda lowoO lolo: «Eli bolaa obokye moto monomo awe pho ya banga bato.»

Petelo aanga Yesu

¹⁵ Simo Petelo na moekosi mosuu bakyeEkyE miBenga Yesu. Moekosi omosuu mona, aebanaka na nganga munEneE. Yango mEne, amba ya nyolo molongo monomo na baanyoko na Yesu, o ibala oka nganga munEneE. ¹⁶ Petelo aikalaka o ibanda, phenephe na mozibo. Moekosi owaebanaka na nganga munEneE, aesi ya tokoO, awoO na ηwanwasi owabaka kakyEngyEneE mozibo. Bobele, moekosi mE aesi ya nyosa Petelo. ¹⁷ ηwanwasi mE amba ya wO na Petelo, yokye: «Na wE, toli moekosi wa moto mona?» Petelo, yokye: «Phe, sili moekosi nwe». ¹⁸ Baombo na bakyeEngyEsi bakyelaka ηwenya obokye baoto pho mpiyo yakyelaka. Petelo nE ayakaka ya tEmE na BE, kaoto ηwenya.

Yesu o boo pha nganga munEneE

¹⁹ Bobele, nganga munEneE aesi ya tuna Yesu pho ya baekosi BEE na pho ya mateya maateyaka yo. ²⁰ Yesu, yokye: «Nawoko o pha, pho ya moto munsO. Nateyaka

o mangambi ma makyita, na o Tempelo, elele ekyeangane Bayuda baso. Sikaka wo mi ibombo. ²¹ Pho ya'ye kontune? Tuna baanzokaka, baeimole maphoo maabawolekye nga. Baebe yaawoko nga na bolaa.» ²² Wabuya Yesu babona, monomo na bakyingyesi, owabaka phenephe ne, aesi ya mowanda engyete, yokye: «Mena bo kobuyisa we nganga o munene?» ²³ Yesu, yokye: «Bo nawo na bohe, onzimole, ka bo na wo na bola, iwe konvande pho ya'ye?» ²⁴ Bobele, Ana amba ya motoma, nde na mana maphanga oka Kayafa, nganga munene.

Petelo akuli angana Yesu

²⁵ Simo Petelo ataka ba atemi, kaoto nwenya. Baesi ya motuna, bekye: «Na we, toli moekosi wa moto me?» Petelo aanga, yokye: «Phe, sili moekosi we?» ²⁶ Monomo na baombo ba nganga o munene, owabaka nwana nyango na moto owaengyekye Petelo itoo, amba wo ne, yokye: «Siikaka ewene na we na ne o ibala?» ²⁷ Petelo akuli angana. Sa koko, soo yamba ya tongo.

Yesu o boo pha Moangyesi Pilata

²⁸ Na munkukutu, baesi ya mana na Yesu oka Kayafa. Bakye ne oka Pilata. Kasi bakambi ba Bayuda tebaikaka nyolo o ingambi se, obokye bee saoto ekyila ya bee pho baze eyenga ya ilekana. ²⁹ Yango mena, Pilata akyekye hatuna o ibanda, yokye: «Lowo iye loosongyele bee moto oyo?» ³⁰ Bekye: «Bo tabakyi moto mohe, nde toloyakayi ya eyikyela yo.» ³¹ Pilata, yokye: «Kasi bee omokpe, omotenele bolombe, bookowo mobeko nwa bee.» Bayuda bamba ya mobuyisa bekye: «Banga mampenza tolokokyi iphe moto etumbu ya iwa.» ³² Lowo lolu lokokyee ewole ya Yesu, eyawoko yo pho ya iteya ndengye ya iwa sa mowa yo.

³³ ʔoʔeɛ, Pilata amba ya nyɔɔ o ingambi. Aɔangyi Yesu, amba wɔ nɛ yokye: «Iwɛ, oli mokonzi n̄wa ʔayuda?» ³⁴ Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Kowɔ ɔabona phɔ umunye wɛ mampenza, ndee ɔasuu ɔaeimosi phɔ ya nga?» ³⁵ Pilata, yokye: «Ombuye Moyuda ndee ɔo? ʔato ɔa mokyisi n̄wa wɛ mampenza, ɔanganga ɔanɛnɛ ɔaeyambye oka nga! Okyesi lowɔɔ iye?» ³⁶ Yesu amba buya yokye: «ʔokonzi pha nga teɔoli pha mokyisi mumu. ʔo ɔokonzi pha nga ɔoɔoɔaki pha mokyisi mumu, ɔaaka nga nde ɔan̄wanesi eɔasi phɔ nga sa kaa o maɔokɔ ma ʔayuda. Kasi ɔokonzi pha nga, un̄wan̄wa eye, teɔoli pha wawa.» ³⁷ Pilata amba wɔ nɛ yokye: «Oli nde mokonzi?» Yesu amba mobuyisa yokye: «Ewɔ nde wɛ oɔokye nali mokonzi. Naɔotama emba naya o mokyisi phɔ ya iya imola maphɔɔ maa phɛɛ. Moto munsɔ oli na maphɔɔ maa phɛɛ kaokye n̄wɛsi n̄wa nga.» ³⁸ Pilata amba ya wɔ nɛ yokye: «Maphɔɔ ma phɛɛ eli iye?»

Pilata ambye Yesu oɔokye ɔamobome

Waatuna Pilata ɔabona, amba kula kyɛnde ɔenga ʔayuda o nze, amba wɔ na ɔɛɛ yokye: «Phɔ ya nga, sikyi mozwa na ná lowɔɔ lɔnɔɔ looɔe. ³⁹ Kasi ɔo wameɛ ɔɛɛ oɔokye mbula na mbula naekandolele moto wa ɔoɔko mɔnɔmɔ phɔ abutwe oka ye, imbɛɛ size ɔɛɛ eyenga ya Ilekana, kozingye oɔokye naekandolele mokonzi n̄wa ʔayuda?» ⁴⁰ Bamba ya butwa iyan̄wana ɔɛkye: «Mɔna phe, nde ʔalaba!» Nzuka ʔalaba mɛ aɔaka moɔoni ná moibi.

19

¹ ʔoʔeɛ, Pilata amba ya na Yesu oɔokye ɔamobinde phimbo. ² Batuluku, ɔamba ya tonga eboko, ekyelate ɔakonzi, na milɔ. ʔamba na molasa yango o moto.

Bamba kula na molasa munkoto ηwa mangola ³ Bamba ya susinya φηενεφε νε δambe wɔ δεkye: «We mona, mokonzi ηwa Bayuda!» Bamba butwa na imowanda bingyete. ⁴ Pilata amba kula tɔkɔɔ o iβanda, amba ya wɔ na Bayuda yokye: «Kyeka, naetɔkɔɔle ye o iβanda, ombe eβa obokye sikyi zwa nɔnɔ lowɔ lonɔ loobe oka ye.» ⁵ Yesu amba ya tɔkɔɔ o iβanda, alati eboko ekyelate βakonzi etongyi βέε na milɔ na munkoto ηwa mangola. Pilataa amba ya wɔ na βέε yokye: «Kyeka moto mε!» ⁶ Kasi waamowene βanganga βanene na βato βa βέε βamba butwa iyanwana δεkye: «Omoβakye o ekulusu! Omoβakye o ekulusu!» Pilata amba wɔ na βέε yoye: «Omokpe, omoβakye o ekulusu βέε mampenza, phɔ ya nga, sikyi mozwa nɔnɔ na lowɔ loobe.»

⁷ Bayuda βamba mobuyisa δεkye: «Toli na mofeko monomɔ, emba phɔ ya mofeko mε, asengyesi iwa phɔ amibuye ηwana wa ηwaphongo!» ⁸ Waoka Pilata βabona, akulaka ila na βoikye. ⁹ Amba kula nyɔɔ o ingambi, amba ya tuna Yesu, yokye: «Iwe, oli wa bi?» Kasi Yesu taika mobuyisa nɔnɔ eyano. ¹⁰ Bobele, Pilata amba ya wɔ ne yokye: «Kole iwɔle nga! Toeβe obokye nali na βokonzi na pha iekandola na pha iβaka oekulusu?» ¹¹ Kasi Yesu amba mobuyisa yokye: «Tokokakyi iβa na βokonzi mi nga βo tephautaka o ikolo, emba yango mεna oonzambye oka ya we, ali na isumu sinene.»

¹² Waoka Pilata βabona, alukaka malondo ma ibikya Yesu. Bayuda βaesi ya anwana, δεkye: «Bo obikye moto mona, toli nwebi na Moangyesi munene, Kaisala.» Moto okomibuya mokonzi na ndengye ye mampenza, mεna owa ilanga na Kaisala. ¹³ Bobele, Pilata aesi ya tɔkɔɔ Yesu o iβanda. Yo akye zala o elele ekyebangye βέε Mokpengba ηwa Maβanga phɔ ya itena βolombe.

O munɔkɔ ɲwa Bayuda, elele mɛ, ɖaɛɖangye Gabata. ¹⁴ Yaɖaka mokɔlɔ mɔnɔmɔ ofo pha eyenga ya ilekana, imbɛɛ sikome bunya i moto. Pilata aesi ya wɔ na Bayuda, yokye: «Kyeka, mokonzi ɲwa ɖɛ!» ¹⁵ Baesi ya aɲwana, ɖɛkye: «Awe! Awe! Omoingya o ekulusu!» Pilata, yokye: «Naingya mokonzi ɲwa ɖɛɛ o ekulusu?» ʔakambi ɖa ɖanganga, ɖɛkye: «Banga, tololi na mokonzi mosuu, toeɖe nde Kaisala, suka.» ¹⁶ ʔoɖɛɛ, Pilata amba ya ambya Yesu ofokye ɖamoingya o ekulusu.

Baingye Yesu o ekulusu

Uɲwanɲwa eye, ɖakuli yaakya Yesu. ¹⁷ Yesu aesi ya nyanya ekulusu yo mampenza, aikiy mokyisi mamuna, nɔnɔ o elele ekye ɖangye ɖɛ: «Engyɛngyɛɛ ya moto», o munɔkɔ ɲwa Bayuda, ɖɛkye: «Gologota.» ¹⁸ Wamɔ, ɖaesi ya ingya Yesu o ekulusu. Baingye na ɖato ɖasuu ɖaɖale o bikulusu, ona bi ɖoloo, ona bi ɖowɛɛ, Yesu waa nte.

¹⁹ Pilata aesi ya wɔ ofokye ɖakome mokanda, ɖamoɖakye o ikolo sa ekulusu ya Yesu. Mokanda mɛ mowɔ ɖoɖo: «Yesu, moto wa Nazalɛɛ, mokonzi ɲwa Bayuda.» ²⁰ Bayuda ɖaikye ɖatangaka mokanda mɛ, phɔ elele eya ingyaka ɖɛɛ Yesu o ekulusu, yaɖaka phɛnɛphɛ na mokyisi. ʔakomaka mokanda mɛ na nɔkɔ iyato iye: Munɔkɔ ɲwa Babelɛ, ɲwa Baloma, ɲwa Baela. ²¹ ʔoɖɛɛ, ʔakambi ɖa ɖanganga ɖakye wɔ na Pilata, ɖɛkye: «Manya ɖookomi wɛ wɛkye: “Mokonzi ɲwa Bayuda”, kasi buya ofokye: “Moto mɛ awɔɔ yokye: Nali mokonzi ɲwa Bayuda.”» ²² Pilata, yokye: «Boumbo nga koma, waikale nde ɖookomi nga.»

²³ Waingya ɖatuluku Yesu o ekulusu, ɖatuluku mɛ ɖaesi ya kpa bitobu ɖɛ, ɖabikaɖi na maalo mane, tuluku na tuluku na sɛ iyalo. ʔakpe na munkoto nwe, ɲwaaɖaka

sa bōbambele, bāmotonga bōtongyi tata o ikolo nōnō o se. ²⁴ Bēkye: «Banga sa mokakola. Toma zekye, moto owamoza, kamokpe.» Eli nde bōmō phō lowō, laakoma bēē o buku pha ḡwaphongo lolo, lokokye:

«Bakabi bitobu banga onte ya bē, bāmaalesi munkoto ḡwa nga zekye.»

Batuluku mē bākyelaka nde bōmō. ²⁵ Maliya, nyango wa Yesu, yo na ḡwana nyango wa ḡwanwasi, na Maliya ḡwanwasi wa Kelepasi, na Maliya owa Magadala, bātemēkye bēē bāso phēnēphē na ekulusu eyaka Yesu.

²⁶ Waawēnē Yesu nyango, na moekosi owalōbōkō yo zinga, atēmi phēnēphē na nyango, aesi ya wō na nyango, yokye: «Mama, mēna eli ḡwana wa wē». ²⁷ Awō na moekosi mē, yokye: «Mēna eli nyōngō. Nde sina imbele mē, moekosi mē aesi ya kpa nyango o ingambi sē.»

Iwa sa Yesu

²⁸ Sima ya maphōō mamana, bō waebāka Yesu obokye etoma yē yumbo, aesi ya wa, phō ya ikokya maphōō maakoma bēē o buku, yokye: «Naokyi phowa ya maa.»

²⁹ Kpala yōnōyō yabāka wamō, yatondaka na malēku ma ngaa. Baesi ya kpa inyuka, bāsinyinye o malēku mē, bāsiphakye i ḡwana ḡwete, bāsiōngyise Yesu o munōkō.

³⁰ Waanyunya yo malēku mē, yokye: «Etoma ya nga yumbo.»

Amba ya nyōkya moto, asēngōō.

Bāmaa Yesu ikōngō o mōbanzi

³¹ Yabāka nkōlō ya mosala itano, bākambi bā Bayuda tebāikaka zinga obokye bato bāikale o ekulusu nōnō mokōlō moeme bē. Mokōlō mē ḡwabāka na ntina enēnē phō ḡwalongōbānaka na eyenga ya Ilekana. Bōbēle, bāesi yaakyē wē na Pilata obokye bātene bato mē mpee ya makolo, bāambe bāmanya. ³² Pilata aesi ya toma

batuluku, bakye tena mpee ya makolo ma bato babale, baaringyaka bée na Yesu molongo o bikulusu. ³³ Wakoma bée oka Yesu, bawenekye obokye ambo wa. Yango mena, tebaika motena mpee yaa makolo. ³⁴ Mwonon na batuluku aesi ya mumaa ikongo o mobanzi. Bobele, na malongo na maa maesi ya tokolo. ³⁵ Moto okoeimole maphoo mamana, amawenekye, maphoo me mali phele. Amaimolaka obokye na be, oanole me. Kaebe obokye kawo phele. ³⁶ Lowo lalona lalekanaka pho lowo laakoma bée o Buku pha njwaphongo lolo, lokokye: «Ete baamotene nono mumpee mwonon.» ³⁷ Lowo loyoko laakoma bée lokule wo obokye: «Bamokyeka yo uumbo bée maa.»

Bakundi Yesu

³⁸ Ujwanjwa eye, moto mwonon na nkombo Zozefu, aesi ya onga Pilata, obokye akpe ndemba ya Yesu. Zezefu, mokyisi nwe Alimataya, abaka moekosi wa Yesu. Taikaka miebinya pho abaka kaile Bayuda. Pilata aesi ya anola. Bobele, Zozefu aesi ya kye kpa ndemba ya Yesu. ³⁹ Nikodemus, owakyeke phanza oka Yesu waamokolo mamuna, abaka ne, yo na Zozefu. Bobele, aesi na ne yaakyela bée na phoo na makyiky ma njwete. Yabaka na bozito pha bakilo mako maato. ⁴⁰ Baesi ya kpa ndemba ya Yesu, bée baso babale. Baazingyi na bitato, bakyesi na mee me o motema. Mena eli bo wamelekye Bayuda ikunda bato. ⁴¹ O elele eyaingyaka bée Yesu, ibala sonoso sa ndemo sabaka wamo. O motema njwa ibala me, mwoto mwonon monyakune njwabaka omw, naino tebamokundi moto. ⁴² Yabaka mokolo mwonon obo pha mokolo moeme Bayuda. Yango mena, bamba ya kunda Yesu, pho ilita me sabaka phenephe.

20

Mwotw moikasi pha

¹ Mokwlo nwa eyenga, waa moyelo, Maliya Magadala aesi ya kyε o mwotw. Waakoma yo omw, aweni hamanye ifanga saazibaka hεε o munokw nwa mwotw. ² Bobele, aesi ya kyilingana, akyε zwa Simo Petelo na moekosi oyokw, owabaka Yesu kazingye. Aesi ya wɔ na hε, yokye: «Bakyeε manya Nkolo o mwotw, toloebi mbale ekyε hεε molangya.» ³ Petelo na moekosi mε mwona, haesi ya mana, hakyε o mwotw. ⁴ Baesi ya kyilingana, hεε basw habale. Ka moekosi mε mwona alekyi Petelo na mbango, akyε koma o mwotw, moto owa obo. ⁵ Aesi ya nongyemεle, aweni bitato ha malekani bilangyi o se, nzuka yo taikaka nywlo omw. ⁶ Emba Simo Petelo owamobengaka o sima, nε aesi ya koma. Aesi ya nywlo o mwotw aweni nε bitato ha malekani biilangyi o se, ⁷ Na malekani maamozingaka hεε o moto. Malekani mε mazingami, malangyi mbale, bitato na bango mbale. ⁸ Bobele, moekosi mε owakomaka o mwotw moto owa obo, nε aesi ya nywlo omw. Aweni nde homw, amba yaanola obokye Yesu akundoo. ⁹ Nabo habona, haekosi tebataa kaεbe makomi maaww obokye Yesu amokula kundwa onte ya hawe. ¹⁰ Emba haekosi mε habale haabana hamba ya butwa oka hε.

Yesu atokwlesi Maliya Magadala

¹¹ Imbele mε, Maliya atemεkyε i mbale ya mwotw, kalele. Wabaka yo kalele, aesi ya nongyemεle o mwotw. ¹² Aweni haanze habale, halati bitobu ha mpεmbe, hazasi waalangyaka hεε ndemba ya Yesu, ona bi moto, ona bi makolo. ¹³ Baanze mε haesi ya motuna, hεkyε: «Mama, kolele iye?» Yokye: «Nalele phw hamanye Nkolo ya nga o mwotw. Siebi na mbale ewaa ekyε hεε molangya.» ¹⁴ Waabaka yo kaww habona, hobuyakye

miyo o sima, aWeni Yesu, atemi. Ka yo taikaka eba obokye mEna Yesu. ¹⁵ Yesu aesi ya motuna, yokye: «Mama, kolele iye? Kolukye nza?» Maliya abuyaka obokye kyewo ne nde moto okokyele etoma o ibala me saabaka mooto. Maliya, yokye: «Tata, bo we moto oomumanye, ontaya mbale ekye we molangya, Nakyε mokpa.» ¹⁶ Yesu, yokye: «Maliya!» Maliya aesi ya buya miyo mbale eli Yesu. Aesi ya wo ne na munoko hwa Baebele, yo kye: Raboni! Kyewo obokye «Moteye». ¹⁷ Yesu aesi ya wo ne, yokye: «Sa mpila pho nali sataa kyende oka Tata. Kasi, okye imola bebi na nga obokye nga Yesu, nabutwe oka Tata hwapongo, ne ooli Ango wa be, na hwapongo wa be.» ¹⁸ Bobele, Maliya Magadala, aesi ya kye, akye imola baekosi yokye: «Naweni Nkolo!» Amba na baimola na mapho mawoko Yesu ne.

Yesu atokolesi baekosi

¹⁹ Mokolo me hwa eyenga, wa nkoko, baekosi baanganaka o ingambi sono hazibi bizibele, pho bailaka Bayuda. Yesu aesi ya phunzwa, atemi onte ya be, yokye: «Bose bofee na be!» ²⁰ Waunva yo iwobabona, aesi ya teya baekosi matandala me na moanzi nwe. Wawenekye be Yesu, babutwaka isamba. ²¹ Yesu amba kula ya dawole, yokye: «Bose bofee na be! Na nga naetome o mokyisi, bo wantoma Tata.» ²² Sima, amba ya haulela muwe, yokye: «Naephε Bolobo Bosantu! ²³ Bo olimbise moto na bofe bookyesi yo, hwapongo ne aamolimbisa. Bo tolimbise moto na bofe bookyesi yo, hwapongo ne etamolimbisa.»

Toma aanosi obokye Yesu ali hwapongo

²⁴ Nzuka, wabatokolelekye Yesu, monomo na baekosi, na nkombo Toma okobangye be hwana owa Zaa tabaka na be wamo. ²⁵ Bobele, bebi ne, baekosi, baesi ya wo

nε, ɔɛkye: «Toweni Nkolo». Kasi yo, yokye: «Bo siwɛni biusa bia ɔasɛtɛ o matandala mɛ, sibilitase na nwɛɛ, na ɔo sitase uusa eya moɔanzi nwɛ na itandala sa nga, esianole.» ²⁶ Sima ya pɔsɔ yɔnɔyɔ, ɔaekosi ɔakulaka angana o ingambi, Toma nɛ aɔaka na ɔɛɛ wamɔ. ɔBazibi bizibele, kasi Yesu akuli kyɛ ɔatɔkɔlɛɛ. Atɛsi onte ya ɔɛ. Yokye: «ɔose ɔoɔɛɛ na ɔɛɛ!» ²⁷ Yesu amba ya wɔ na Toma, yokye: «Elola nwɛ ɔwa wɛ oni, okyekye matandala ma nga, osusinya na itandala sa wɛ, otasa moɔanzi ɔwa nga. La kula ika ziiko, anola nde to!» ²⁸ Toma, yokye: «Nkolo ya nga na ɔwaphongo wa nga!» ²⁹ Yesu, yokye: «Oanosi phɔ oonveni wɛ? ɔBato ɔaanzanole, mɛna sataa nvenɛ, ɔɛɛ ɔbali ɔato ɔa nkyisa!»

Phɔ ya'ye ɔakoma buku ɔoɔo

³⁰ Yesu akulaka kyela bilekyesako bisuu biikye o miyo ma ɔaekosi ɔɛ, biitebaika koma ɔɛɛ o ɔBuku ɔoɔo. ³¹ Kasi maphɔɔ maakoma ɔɛ, ɔamakoma phɔ ɔɛɛ oanole oɔokye Yesu ali Masiya, ɔwana wa ɔwaphongo, na oɔokye, okomoanole, azwe ɔomɔɔ.

21

Yesu atɔkɔlɛsi ɔaekosi o Galileya

¹ Sima ya nkɔlɔ, Yesu akulaka kyɛ tɔkɔlɛɛ ɔaekosi ɔɛɛ o mokukulu ɔwa maa ma Tiberiade. Yaɔaka ɔoɔo: ² Simo Petelo, na Toma okoɔangye ɔɛ, ɔwana awa Zaa, na Natanaɛɛ moto wa mokyisi ɔwa Kana o Galileya, na ɔana ɔa ɔampele ɔa Zebede, na ɔaekosi ɔaayɔkɔ ɔabale ɔa Yesu, ɔabaka na ɔɛ. ³ Simo Petelo aesi ya wɔ na ɔɛbi nɛ, yokye: «Nakyɛ lɔɔo.» ɔɛ, ɔɛkye: «Na ɔanga, tokyɛ na wɛ.» ɔoɔɛɛɛ, ɔaesi ya kyɛ, ɔakyɛ kpela o vato, ɔabuto ikyɛ miɔlɔ. ɔaɔsi mokɔlɔ mokɔlɔ, sa zwa ekpele. ⁴ Waa limbi limbi, Yesu aesi ya tɛmɛ o mokukulu ɔwa maa.

Mena baekosi sa eba obokye eli yo. ⁵ Yesu aesi ya wo na be, yokye: «Banzenga, ozwe njwana ekpele?» Be, bekye: «Phe» ⁶ Iyo, yokye: «Vaka bondendi mbale ya vato eya boloo, wamozwa.» Bobele, baesi ya bovaka mbale me. Tebakulaka koka ibenda bondendi pho phatondaka na swe bobo ncho owo. ⁷ Moekosi owabaka Yesu kazingye, aesi ya wo na Petelo, yokye: «Mena, eli Nkolo», Petelo amanyaka etobu pho ya ivaka bondendi. Waoka yo obokye mena eli Nkolo, aesi ya lata etobu me. Amba ya mivaka o ma. ⁸ Bebi ne baesi ya kye na bona vato. Babuto icho bondendi me, hotondi na swe. Baikalaka na mokukulu phenephe matambe munkama. ⁹ Waabwa bee o mokukulu, baesi ya wene njwenya wamo, hatumbi swe i njwango, na mapa malangyi. ¹⁰ Yesu aesi ya wo na be, yokye: «Yaka na swe mii zwe be.» ¹¹ Simo Petelo aesi ya kye kpela o vato. Aesi ya abola bondendi, hotondi na swe inene na iinene, munkama monomo mbuka makoo matano na iyato. Na bo watondaka bondendi me na swe nzikye babona, tephakaka kakwa. ¹² Yesu, yokye: «Be, yaka, ya ze.» Moekosi ncho monomo taikaka meka imotuna obokye: «Iwe oli nza?» Pho baebaka obokye eli yo Nkolo! ¹³ Bobele, Yesu aesi ya susinya waali be. Abuto ibakabela mapa me mamana na swe me mena. ¹⁴ Eye, eli mbala eya iyato ayakulaka Yesu tokolele baekosi be, wakundwa yo.

Yesu atuni Petelo mbala iyato

¹⁵ Waumva bee iza, Yesu amba ya tuna Simo Petelo, yokye: «Simo, njwana wa Yoane, oli nwebi na nga ileka bebi baba?» Iyo, yokye: «Nkolo, koebe obokye nali ekamba ya we.» Yesu, yokye: «Obanzakye bana ba mampate ma nga.» ¹⁶ Akuli motuna mbala eya ibale, yokye: «Simo, njwana wa Yoane, oli nwebi na nga?» Iyo,

yokye: «Iyo, Nkolo, koebe obokye nali ekamba ya we.» Yesu, yokye: «Obanzakye mampate ma nga.» ¹⁷ Akuli ya motuna mbala eya iyato, yokye: «Simo, ηwana wa Yoane, oli ekamba ya nga?» Waamotuna Yesu mbala eya iyato, obokye oli ekamba ya nga, Petelo amiokaka ngongō. Amba ya mobuyisa, yokye: «Nkolo, koebe pho iso, koebe obokye nali ekamba ya we!» Yesu, yokye: «Obanzakye mampate ma nga. ¹⁸ Naewole nde phεε: Wabaka we nweγγe, we mampenza wabaka komilasa mokaβa, wakyekye mbale esō ezingyi we. Kasi wamobutwa we munanga, wamotandola maboko ma we, emba moto mosuu amoelasa mokaβa. Emba amokye na we mbale ewaa, eteyikiyi we zinga.» ¹⁹ Awoko maphoo mamana obokye aimole ho wamowa Petelo, na ho wamoweninya yo nkyemo ya ηwaphongo. Bobele, Yesu, yokye: «Imbengye!»

Yesu awo pho ya moekosi owabaka yo kazingye

²⁰ Petelo aesi ya buya miyo o sima, aweni moekosi, owabaka Yesu kazingye, kaya babenga. Eli yo moekosi owakoloko na Yesu mi itoo, wazaka he, yokye: «Nkolo, moto me, owamoeyungya, nza?» ²¹ Bobele, Petelo waamowene yo, aesi ya tuna Yesu, yokye: «Ka yo, Nkolo, lowo iye laamokomela?» ²² Yesu, yokye: «Bo nazingyi obokye ataa ba o mokyisi nono mokolo mowaa, ηwamoya nga, lowo me lokyekyi we? Kasi we, imbengye!» ²³ Bobele, Simo yeesi ya nyangwa onte ya hebi obokye moekosi me mona, etawe. Nzuka Yesu taikaka wo na Petelo bomo babona. Awoko nde ne, yokye: «Bo nazingyi obokye ahe o mokyisi nono mokolo mowaa ηwamoya nga, lowo me lokyekyi we?»

²⁴ Eli moekosi mE mɔna, ooloimosi maphɔɔ mE mamana. Amakoma o Buku ɛofo. Toeɛe na oɔokye maphɔɔ, maaloimosi yo mali phele.

Lowɔ la mbomela

²⁵ Yesu akulaka kyela maphɔɔ masuu maikye. Ɔoɔamamakoma lowɔɔ lɔnɔlɔ na lɔnɔlɔ o Buku, naumunya oɔokye mokyisi mobimba nde te mokokakyi phɔ ya iɔomba ɛabuku ɛaunvaka ɛɛe koma.

Sangola Eenyakune

Lobala: Sangola Eenyakune New Testament

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Lobala)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 13 Jun 2022

45dc5a8e-f513-5ba3-aad6-e48bd1d5b563